ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3405 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 10 ՓԵՏՐՎԱՐ 1883 — Ն. Տ. 22 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՊԱՑՄԱՆԻՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 10 Մէճիտ
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամսեայ » Կ. Պոլսոյ » 5 1/2 »
» » Գաւառաց » 6 1/2 »
Օտար թղթատարով զրկուած 2 1/2 լիրա
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 զրշ
երկու անգամի համար 2 զրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կը լինի։

ՄԱՄՈՒ

ԼՐԱԳԻՐ

30 ՓԱՐԱՋ — ՀԱՆՐԱՊԱՋՕՐԵԱՑ — 30 ՓԱՐԱՋ

ՊԱՑՄԱՆԻՔ

Դուրս գնացած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որեւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պիտի ուղղուի։ Կ. Պոլիս Բիզա փաչա եօղուշը, Շարդ Զարչըսը թիւ 33 Մասիսի գրասենեակը։

Ձանրու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

Զտպուած նամակ, յօդուած, եւայլն եւ չեն տրուիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Խառն.— Հեռագրական.— Ազգային լուրեր.— Թղթակցութիւնք (Սըզերդ, Եոզղատ).— Զմիւռնիայ.— Թերթոն Մասիսի.— Մեծ պարահանդէս։

Կ. ՊՈԼԻՍ 10 ՓԵՏՐՎԱՐ

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 20 փետր.

Սթանտարտ կը գրէ.

«Ռուսական դեսպան Պ. Մոհրէնհայմի խնդրանօք դեսպանախորհուրդն որոշեց սպասել այն հրահանգներուն, զորս Ռուսիոյ դեսպանն իւր կառավարութենէն պիտի ստանայ Քիւիայի դեսպաններին խնդրոյն նկատմամբ։ Պ. Մոհրէնհայմ յիշեալ հրահանգաց հեռագրական մէկ բովանդակութիւնն երէկեան նստին մէջ դեսպանախորհրդին ներկայեց»։

«Հետեւապէս կը կարծուի թէ այս խնդիր չարաթէ մ'առաջ չպիտի կարգադրուի։»

Յիշեալ լրագիրը կը կարծէ գիտնալ թէ Անգլիա եւ Ֆրանսա Եւրոպական յանձնախմբին իշխանութիւնները մինչեւ 20—25 տարի երկարելու նպաստաւոր են։

Լոնտրա 21 փետր.

Քիւիայի եւ Օղաքովի առջեւ Դանուբի գետաբերանները աւելի ընդարձակելու եւ կանոնաւորելու մասին Ռուսիոյ ըրած առաջարկները սահմանափակելու մտօք դեսպանախորհրդին անդամներէն ոմանք առաջարկեցին որ Եւրոպական յանձնախումբն, որոյ հրամայութիւնը բնականաբար Դանուբի այս ճիւղին վրայ եւս իգործ կը դրուի, որ եւ է ժամանակի մէջ անդամոց միաձայն հաւանութեամբ միայն կարենայ լուծուիլ։ Ռուսիոյ պատուիրակն այս առաջարկին վերաբերեալ հրահանգներ ստացաւ։

Կը հաւատան թէ յիշեալ հրահանգները քանի մը պայմաններ պիտի առաջարկեն, որոց համեմատ միայն Ռուսիա պիտի ուզէ իւր հաւանութիւնը տալ։

Լրագիրը ոմանք կը հաստատեն որ եթէ Եւրոպական յանձնախումբը մնայուն հանգամանք ստանայ եւ Իսմայիլ-Զաթալի առջեւ Դանուբի ջուրերուն բաժանման վերաբերեալ աշխատութիւններն արդիւնք ըստ առաջնոյն, բաժանումը որ կրնայ նուազեցնել Սուլինայի գետաբերանէն հոսող ջուրերն, յայտնի է Քիւիայի գետաբերանին վրայ որ եւ է տեսակ չնութիւն չկրնար մնաս հասցնել Սուլինայի նաւարկութեան, որ միջազգային էական կարեւորութիւն ունի։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ֆրանսական դեսպան Նայլ Մարքիզը նախընթաց օրը Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ մեծ Եպարքոս բարձր Սայիտ փաչայի հետ։

Յառաջագոյն ծանուցինք թէ քանի մը պաշտօնակ հիւպատոսաց պաշտօնակութեան պատճառները քննելու պաշտօնով յատուկ յանձնախումբ մը կազմուած է Բ. Դուռը։ Յիշեալ յանձնախումբն երէկ իւր առաջին նիստն ըրաւ ընդ նախագահութեամբ Ցատեան Յարութիւն էֆ.ի։ Յանձնախմբին անդամքն են՝ արտաքին գործոց նախարարութեան ընդհ. արարողապետ Միւներ պէյ, լիզթակցութեան դիւանին տնօրէն Բէգիէթ պէյ և այլ քանի մը բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

Յառաջագոյն ծանուցինք թէ Անգլիական կառավարութիւնն՝ իւր Կ. Պոլսոյ գործակատարին ձեռամբ ծանուցագիր մը տալով Բ. Դրան՝ յայտնած էր թէ առեւտրական դաշնագրոց վերաքննութեան համար այժմէն պատրաստ է բանակցութեան մտնել կայսերական կառավարութեան հետ։ Վաղը կը ծանուցանէ թէ Անգլիական ծանուցագրին տրուելիք պատասխանը պատրաստելու համար մաքսական գործոց հմուտ անձերէ յանձնախումբ մը կազմուած է։

Իտալիոյ կառավարութիւնը Ս. Ղազարու պատուանշանին սպասուելիք աստիճանը տուաւ Բ. Դրան թարգմանութեան դիւանին առաջին անդամ Մէհմէտ պէյին։

Ֆար տիւ Պոսֆոր կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռն հրահանգ ղրկած է Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ կուսակալին, որպէս զի ըստ օրինի դատաստանի ենթարկելով պատժէ Իտալիոյ հիւպատասարանին դէմ եղած վերջին ցոյցին հեղինակները։ Յիշեալ լրագիրը կը կարծէ թէ Իտալական կառավարութիւնն ալ միջնաբերդին պահապան զինուորներէն մէոն և Իտալական հիւպատոսին միջև պատահած միջադէպին նկատմամբ իւր կողմէ կը փութայ գոհացում տալ Բ. Դրան։

Երէկ ծանուցինք թէ Ղալաթիոյ թիւնէլին ընկերութիւնը՝ Ղալաթիայէն մինչև Շիշլի Թրամվայի դիծ մը շինելու արտօնութիւն ունեցող ընկերութեան դէմ բողոքեր է առ Բ. Դուռն։ Նեղողոս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ թիւնէլի ընկերութիւնն իւր բողոքն հիմնած է պայմանագրին սա յօդուածին վրայ, որ կը արամադրէ թէ կայսերական կառավարութիւնը չկրնար շոգեշարժ կառքեր բանեցնելու յատուկ գիծեր շինելու արտօնութիւն տալ ուրիշ ընկերութեան մը։

Յիշեալ ընկերութիւնն այս յօդուած իրեն նպաստաւոր կերպիւ մը մեկնելով՝ Գալաթիսթան վազոցէն անցնող թրամվայի ուղին իւր շահուց ինասակար կը համարի։

Վիէննայի լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պարսից շահը՝ Ռուսաց կայսեր թագադրութեան հանդիսին ներկայ գտնուելէ յետոյ՝ Վիէննա և անտի ալ Հռոմ պիտի երթայ։ Ի դարձին՝ մայրաքաղաքս հանդիպելէ յետոյ՝ փոթիի ճանբով Պարսկաստան պիտի վերադառնայ։

Փիլիպէէն եկած վերջին տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ Արեւելեան Ռումէլիի կուսակալ Ալէքսի փաշային և Ռուսական հիւպատոսին միջև յարաբերութիւնք ձգտեալ են։ Արեւելեան Ռումէլիի կուսակալութիւնը Պուլղարիոյ հետ միացնելու հետամուտ եղող անձինք կը համարեն եղեր Արեւելեան Ռումէլիի խալամները թէ Պուլղարիոյ հետ միացումն որոշուած է, հետեւապէս իրենց կեանքն ապատելու համար գաղթելէ զատ ուրիշ միջոց չկայ։

Ալէքսի փաշա՝ այս վտանգաւոր մեքենայութեանց առաջն առնելու համար շրջաբերական մը ղրկեր է քաղաքապետաց՝ հրաւիրելով զանոնք որ ժողովուրդն այս տեսակ սպառնական փորձերու ենթակայ լինելէ արգիլելու համար միջոցներ ձեռք առնուն, ապահովութիւն տալով Իսլամաց թէ իրենց Պուլղար եղբարք միշտ համակրութիւն և բարեկամութիւն կը տածեն։

Սթամպուլ լրագիրը դիտել կուտայ թէ ժամանակէ մ'ի վեր թոքատապէ (սաթլիճան) բազում մարդիկ կը մեռնին Իսկիւտարի մէջ։ Հայտար փաշայի հիւանդանոցը լի է այս տեսակ հիւանդներով։

Երէկ գիշեր ժամ 8ին միջոցները Բէրայի Գումպարաճի թաղն հրդեհ ծագելով՝ երեք տուն և մէկ խանութ մ'այրեցաւ։

Բ. Դուռն և Հելլենական կառավարութիւնը բանակցիլ սկսած են Թուրքոյ-Հելլենական սահմանագծելիին վրայ աւազակութիւնը չնչելու պայմանագիրը նորոգելու համար, որ մինչեւ Թեսալիոյ Յունաստանի թողուած ժամանակ կը գործադրուէր։

Վագրթ կը ծանուցանէ թէ Շիրքէթի խայրիէի շոգենաւուց անցագիներն յառաջիկայ մարտէն սկսեալ պիտի չափաւորին։

Կըսուի թէ Կամուրջին գլխէն մինչև Էյուպ թրանվայ պիտի շինուի։

Զմիւռնիայէն լուր կուտան թէ բազում կեղծ ռուբիներ կը շրջաբերին հրապարակին վրայ։

Նաւահանգստի վերատեսչութեան կողմէ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը հրաւիրէ Վոսփորի մէջ երթեւեկող վաճառարարձ և թղթատար շոգենաւաց, նաւաձիգ շոգենաւաց և առագաստանաւաց նաւապետներն, որպէս զի Վոսփորի մէջ նաւարկութեան կանոնագրին տրամադրութեանց անսասով ծովեզրին չմօտենան, այլ հոսանքին մէջ տեղն երթան։ Այս հրամանին հակառակ գործող նաւապետը, Օսմ. հպատակ լինին թէ օտար, 10 էն մինչև 30 Օսմ. ոսկի տուգանաց պիտի դատապարտուին և եթէ ծովային արկածի մ'առիթ տան, եղած վնասն հատուցանելու պարտաւոր պիտի լինին։

Յառաջիկայ երմտական նոր տարիէն սկսեալ կրկնատումարի դրութիւնը պիտի գործադրի երմտական նախարարութեան իրաւասութեան ներքև գտնուող բոլոր պաշտօնատանց մէջ։ Երմտական նախարարութիւնն այժմէն կրկնատումարի յատուկ տումարներ պատրաստել կուտայ, որք գաւառները պիտի ղրկուին՝ գործածութեան վերաբերեալ հրահանգներով։

Զմիւռնիա հրատարակեալ յունական Ամալթէ լրագիրն հետեւեալ սարսափելի ոճրագործութիւնը կը պատմէ.

«Սէֆերիատէս եղբարք անուն վաճառականաց ծեր մայրն, որ իւր բնաւորութեան պատճառաւ՝ առանձին տան մը մէջ կը բնակէր առանց սպասաւորի, իւր տան մէջ սպաննուած գտնուեցաւ։ Խեղճ կնոջ մարմինը խեղդամահութեան նշաններ կը կրէր։ Կը կարծուի թէ չարագործք կասկածելով որ խեղճ կինը դրամ և գոհարներ պահած է իւր տանը մառանին մէջ, զայն սարեր են մառանն իջնել և պահուած նիւթերն առնէլ յետոյ խեղդեր և մառանին մէջ թողեր են։ Արդարեւ մառանին մէջ ծակ մը գտնուած է, ուր խեղճ կինը կը պահէր իւր ունեցածն։ Ոճրագործութիւնը քանի մը հոգի ձերբակալեց։ բայց չարագործներուն հետքը տակաւին չգտաւ»։

Երէկ առաւօտ Յոն կոչակար մը Ֆէների նաւամատոյցէն շոգենաւ նստած ժամանակ ինկալով յանկարծամահ եղաւ։

Զրոյց կայ թէ Ադրիանէան Տրիպոլսոյ հեռադրական կայարանին գլուխը ձերբակալուեր է ոճրագործութեան ամբաստանութեամբ։

Թուրքիոյ ծառայութեան մէջ գտնուող Գերմանացի պաշտօնատարք ոմանք ընտանեկան գործոց պատճառաւ արձակուրդ խնդրած են Բ. Դռնէն։

Օսմ. ընդհ. պարտուց վարչական խորհրդին իտալացի պատուիրակ Պ. Մանքարտի յառաջիկայ ամսոյ սկիզբն Իտալիա պիտի երթայ հրաժեշտով։

Հելլենական դեսպանատունը բանտարկեալ երեք չարագործք, որք պիտի արտաքսուէին մայրաքաղաքէս, չորեքշաբթի գիշեր յաջողեցան փախչիլ։

Մահմուսէի ընկերութեան կըղզիներն երթեւեկող քընալը անուն շոգենաւն այս առաւօտ կամուրջ վերադարձած միջոցին, Մուսթաֆա անուն մեքենավարն ածուխի մուխէն խեղդամահ եղաւ։

Թուրքերէն լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը վերստին կը հրաւիրէ Սէհիմ ունեցողներն, որպէս զի մինչեւ յառաջիկայ մարտ 15 երմտական նախարարութեան ընդհանուր պարտուց վարչութեան դիւրոյ իրենց ձեռք գտնուած սէհիմներուն հին կտրոնները փոխել տան և նոր կտրոններու տեսակներ ստանան։ Օսմանեան գանձը կանխաւ կը ծանուցանէ թէ որոշեալ պայմանաժամէն յետոյ հին կտրոններու վրայ որ եւ է վճարում ընելն արգիլուած է կայսերական հրամանաւ։ Հետեւապէս անոնք որ իրենց հին կտրոնները փոխել տալով նոր կտրոններ չստանան, իրենց իրաւունքը կորսուած պիտի լինին։

Նէոլոգոս լրագիրը Մարսիլիայէն եկած մանաւոր հեռագրէ մ'առնելով կը ծանուցանէ թէ ճիպրալթարէն քանի մը մղոն հեռի ծովուն մէջ Հելլենական առագաստանաւ մը գտնուած է, որոյ մէջ ոչ նաւաստի կայ եղեր ոչ ալ ուղեւոր։ Անգլիական շոգենաւ մը զայն իւր եռեւը կապելով Մարոքի նաւահանգիստներէն մին տարեր է։

Առագաստանաւն, որ Սաֆօ անունը կը կրէ, փստուղ բեռցած Սէնէկալէն կուգար։ Կը կարծուի թէ նաւաստիք՝ նաւապետին դէմ ապստամբելով սպաննած են զայն և ապա առագաստանաւը թողլով փախած են։

Սոֆիայի մէջ Նաթաս անուամբ Թուրքերէն նոր լրագիր մ'սկսաւ հրատարակել, որ Պուլղարիոյ կառավարութեան հրամանագրերն ու օրէնքները Թուրքերէնի թարգմանելով Իսլամաց ծանօթացնելու նպատակ ունի։ Պուլղարիոյ Իսլամք շնորհակալեաց ուղերձ մը ղրկեցին արտաքին գործոց նախարարին՝ Թուրքերէն լրագրի մը հրատարակման արտօնութիւն տուած լինելուն համար։ Ասկէ առաջ թարգմանուամբ Թուրքերէն թերթ մը կը հրատարակուէր. բայց Պուլղարիոյ կառավարութիւնը խափանած էր զայն։

Պիզմարք իշխանն անձնապէս հոգ կը տանի իւր Վիլհէլմ որդւոյն քաղաքական կրթութեան, և կառավարական վարչութեան մանրամասնութեանց կ'ընդելացնէ զայն։

Ցանիմարքայէն առնուած և Գերմանիոյ հետ միացուած Հիւսիսային Շլէզվիկի գաւառին 25,000 Ցանիմարքայի բնակիչք չեն ուզեր զօրք տալ Գերմանիոյ։ Պերլինի կառավարութիւնն յայտարարած է թէ զանոնք զինուորական ծառայութենէ զերծ պահելն անիրաւութիւն մը կը լինի անոնց Գերմանացի հայրենակցաց։ Բայց կը ծանուցուի թէ մեծ տերութիւններէն երկուքը ծանուցած են Գերմանական կառավարութեան թէ, ըստ իրենց տեսութեան, Հիւսիսային Շլէզվիկի Ցանիմարքացի բնակչաց դէմ ի գործ դնել ուզուած քմահաճ տնօրէնութիւնները միջազգային խնդիր մը կը յարուցանեն։

Նաբոլէոն իշխանին ցայտարարութեան միջադէպը Պոնապարթեան կուսակցութիւնը միացուցած է, և կը ծանուցուի թէ Պոնապարդեանք, Նաբոլէոն Գ.ի հանրածանօթ նախարար Պ. Ռուէի պէս փորձառու քաղաքագէտի մը տնօրէնութեամբ, Ֆրանսայի գաւառաց մէջ մասնախումբեր պիտի հաստատեն՝ կարգութեան վերահաստատման ի նպաստ շարժում մը յառաջ բերելու համար։

Պերլինի լրագիրը կը ծանուցանեն թէ Վիլհէլմ կայսրն հաճութիւն տուած է Վեհ. Սուլթանին առաջարկութեան թէ ամէն տարի խումբ մը Օսմանեան սպայք Գերմանիա երթան և Գերմանական բանակին մէջ ծառայեն, որպէս զի անոր կարգաց ու կանոնաց գործնական ծանօթութիւն ստանան։

Սթամպուլ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Զմիւռնիոյ Օսմ. իշխանութիւնք քանի մը տարիներէ ի վեր բազմաթիւ գաղթականներ զետեղած էին Զմիւռնիոյ հրէից գերեզմանատան մէջ։ Այս անակնկալ հիւրերը մեծ մասամբ աւերած են գերեզմանատունը, տապանաքարերը կոտրտելով և տապալելով։ Ասկէց զատ գերեզմանատունը մտնելու համարձակող ամէն հրեաներ քարի հարուածներով կը վանէին։ Հրէայք տեղական կառավարութեան բողոքելով գերեզմանատան պարպուելը խնդրած և միանգամայն 400 ոսկի տալ առաջարկած էին գաղթականաց փոխադրութեան ծախքն հոգալու համար, բայց ցարդ իրենց ջանքն ապարդիւն մնացած էր։ Զմիւռնիոյ հրէայք՝ ճարահատեալ՝ վերջին օրերս ազերսագիր մը մատուցած էին Վեհ. Սուլթանին խնդրելով որ Ն. Կ. Վեհափառութիւնը բարեհաճի գերեզմանատունը պարպելու հրաման տալ։ Վեհ. Սուլթանն հրաման ըրաւ որ գաղթականներն հանուին հրէից գերեզմանատունէն։

Ղալաթիա Մահմանէի կողմը Նիքոլի անուն գինեվաճառն իւր յաճախորդներէն մին դանակով ծանրապէս վիրաւորեց և փախաւ, բայց ոստիկանք ետեւէն հասնելով բռնեցին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեսփոխանական ժողովն իւր վերջին նստին մէջ որոշած էր վաղը գումարել իւր յաջորդ նիստ, բայց մինչեւ այսօր հրաւիրագրեր չեն ցրուած, և կը լսենք թէ յառաջիկայ շաբթու պիտի գումարի։

Կիւրեղ վարդապետ Էջմիածնէն դեկտ. 31 թուով նամակ մը գրած էր Ս. Պատրիարք Հօր, ծանուցանելով թէ հանգուցեալ կաթողիկոսին ինչքէն և գոյքէն կարեւոր մասմ'անհատից ոմանց ձեռքն անցած է։

Ս. Պատրիարք Հայրն հեռագիր մը ղրկած էր Սինոդին, յանուն Ազգ. Վարչութեան և յանուն Ազգին խնդրելով որ վանքին բարեկարգութեան մեծ խնամ տարուի, և կորսուած ինչքերն, եթէ կան, դանուին իբրեւ ազգային ստացուածք։

Էջմիածնի Սինոդէն հեռագրաւ պատասխան եկած է Ն. Սրբազնութեան, ծանուցանող թէ Մանկունի եպիսկոպոս հաւանականաբար հանգուցեալ կաթողիկոսի գոյքերը պարունակող երեք սնտուկ փախուցած է վանքէն, և Տփղիսի Օսմ. հիւպատոսին պաշտպանութեան ներքեւ դրած լինելով, Սինոդը չէ յաջողած բռնել տալ այդ երեք սնտուկներն, և տեսնել թէ պարունակութիւնքն ի՞նչ են։

Այս տեղեկութեան վրայ, կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ թագրիր մը ղրկած է Բ. Դուռը, խնդրելով որ Տփղիսի Օսմ. հիւպատոսին պաշտպանութեան ներքեւ դրուած այդ սնտուկներն, եթէ Դ. Պոլիս հասնին, Պատրիարքարանի յանձնուին, որպէս զի Ազգին ստացուածքն եղած գոյքեր անհատից ձեռքը չմնան։

Մալաթիոյ մեծատակայ գիւղերէն միոյն մէջ ձեռագիր Աւետարան մը գտնուած է, որոյ վրայ տեսնուած արձանագրութիւններէն կը հասկցուի թէ 900 տարուան պատկառելի հնութիւն ունի, և ժամանակ մը Կիլիկիոյ Հեթում թագաւորէն նուիրուած է հայաբնակ գիւղի մը։ Բողոքական պատուելի մը, 200 ղրուշի փոխարէն այս Աւետարանը կ'ուզէ գնել յիշեալ գիւղին երեւելիներէն, որք չեն հաճիր, թէպէտ բողոքական պատուելին կը խոստանայ այդ հին գրքին տեղ նորեր տալ Ամերիկեան տպագրութեամբ։ Յետոյ պատուելին նայելու համար միայն կ'առնու և չվերադարձներ։

Ս. Պատրիարք Հայրն այս իրողութեան տեղեկանալով, երէկ հեռագիր ղրկաւ Մալաթիոյ Առաջնորդ Սրապիոն եպիսկոպոսին որպէս զի անմիջապէս գտնէ յիշեալ Աւետարանն, և իբրեւ ազգային հազուագիւտ հնութիւն, ապահով տեղ մը դնէ։

Վանօրէից խորհուրդն այսօր իւր առաջին նիստն ընելու հրաւիրուած է յԱզգ. Պատրիարքարան։

Մամուլ զաւեշտաթերթին տնօրէն Այվազեան Գէորգ էֆէնտիի հարցաքննութեան թղթերն ամբաստանութեան ատենին կողմէ եղեռնադատ ատենին ղրկուեցան։

Հետեւապէս Այվազեան էֆէնտիի դատաստանն այսօր կամ վաղը պիտի սկսի։

ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԵՐԷԿԻ ՆԻՍՏԸ

Երէկ քաղաքական, կրօնական և խառն ժողովները գումարեցան ի Պատրիարքարան, բայց ընդհանրապէս կարեւոր տնօրինութիւնք չեղան։

Քաղաքական ժողովն, ի բացակայութեան Մագուտեան Սիմոն պէյի, գումարեցաւ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Հալաճեան Բարսեղ էֆէնտիի։ Քաղաքական ժողովոյ գլխաւոր գործն եղաւ որոշել, որ եթէ այսուհետեւ թագային խնդրոյ համար թագեցւոց ստորագրութեամբ հանրագրեր մատուցուին վարչութեան, այս հանրագրեր նախ և առաջ Ցնտեսական խորհրդոյ յղուին, ստուգելու համար թէ ստորագրող թագեցւոց ամէնն ալ վճարած են իրենց ազգային տուրք. եթէ վճարած են, հանրագրոյ նիւթը նկատողութեան պիտի առնուի, իսկ եթէ կան որ չեն վճարած, նկատառութիւնը պիտի յետաձգուի, մինչև որ ստորագրողաց մէջէն անոնք որ ազգային գործոց կ'ուզեն խառնուիլ առանց ազգային տուրք վճարելու, իրենց պարտքն հատուցանեն։

Քաղաքական ժողովոյ այս որոշումներ այժմէն պատրաստ է բանակցութեան մտնել կայսերական կառավարութեան հետ։ Վաղը կը ծանուցանէ թէ Անգլիական ծանուցագրին տրուելիք պատասխանը պատրաստելու համար մաքսական գործոց հմուտ անձերէ յանձնախումբ մը կազմուած է։

Իտալիոյ կառավարութիւնը Ս. Ղազարու պատուանշանին սպասուելիք աստիճանը տուաւ Բ. Դրան թարգմանութեան դիւանին առաջին անդամ Մէհմէտ պէյին։

Ֆար տիւ Պոսֆոր կը ծանուցանէ թէ Բ. Դուռն հրահանգ ղրկած է Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ կուսակալին, որպէս զի ըստ օրինի դատաստանի ենթարկելով պատժէ Իտալիոյ հիւպատասարանին դէմ եղած վերջին ցոյցին հեղինակները։ Յիշեալ լրագիրը կը կարծէ թէ Իտալական կառավարութիւնն ալ միջնաբերդին պահապան զինուորներէն մէոն և Իտալական հիւպատոսին միջև պատահած միջադէպին նկատմամբ իւր կողմէ կը փութայ գոհացում տալ Բ. Դրան։

Երէկ ծանուցինք թէ Ղալաթիոյ թիւնէլին ընկերութիւնը՝ Ղալաթիայէն մինչև Շիշլի Թրամվայի դիծ մը շինելու արտօնութիւն ունեցող ընկերութեան դէմ բողոքեր է առ Բ. Դուռն։ Նեղողոս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ թիւնէլի ընկերութիւնն իւր բողոքն հիմնած է պայմանագրին սա յօդուածին վրայ, որ կը արամադրէ թէ կայսերական կառավարութիւնը չկրնար շոգեշարժ կառքեր բանեցնելու յատուկ գիծեր շինելու արտօնութիւն տալ ուրիշ ընկերութեան մը։

Յիշեալ ընկերութիւնն այս յօդուած իրեն նպաստաւոր կերպիւ մը մեկնելով՝ Գալաթիսթան վազոցէն անցնող թրամվայի ուղին իւր շահուց ինասակար կը համարի։

Վիէննայի լրագիրը կը ծանուցանեն թէ Պարսից շահը՝ Ռուսաց կայսեր թագադրութեան հանդիսին ներկայ գտնուելէ յետոյ՝ Վիէննա և անտի ալ Հռոմ պիտի երթայ։ Ի դարձին՝ մայրաքաղաքս հանդիպելէ յետոյ՝ փոթիի ճանբով Պարսկաստան պիտի վերադառնայ։

Փիլիպէէն եկած վերջին տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ Արեւելեան Ռումէլիի կուսակալ Ալէքսի փաշային և Ռուսական հիւպատոսին միջև յարաբերութիւնք ձգտեալ են։ Արեւելեան Ռումէլիի կուսակալութիւնը Պուլղարիոյ հետ միացնելու հետամուտ եղող անձինք կը համարեն եղեր Արեւելեան Ռումէլիի խալամները թէ Պուլղարիոյ հետ միացումն որոշուած է, հետեւապէս իրենց կեանքն ապատելու համար գաղթելէ զատ ուրիշ միջոց չկայ։

Ալէքսի փաշա՝ այս վտանգաւոր մեքենայութեանց առաջն առնելու համար շրջաբերական մը ղրկեր է քաղաքապետաց՝ հրաւիրելով զանոնք որ ժողովուրդն այս տեսակ սպառնական փորձերու ենթակայ լինելէ արգիլելու համար միջոցներ ձեռք առնուն, ապահովութիւն տալով Իսլամաց թէ իրենց Պուլղար եղբարք միշտ համակրութիւն և բարեկամութիւն կը տածեն։

Սթամպուլ լրագիրը դիտել կուտայ թէ ժամանակէ մ'ի վեր թոքատապէ (սաթլիճան) բազում մարդիկ կը մեռնին Իսկիւտարի մէջ։ Հայտար փաշայի հիւանդանոցը լի է այս տեսակ հիւանդներով։

Երէկ գիշեր ժամ 8ին միջոցները Բէրայի Գումպարաճի թաղն հրդեհ

Բ. Դուռն և Հելլենական կառավարութիւնը բանակցիլ սկսած են Թուրքոյ-Հելլենական սահմանագծելիին վրայ աւազակութիւնը չնչելու պայմանագիրը նորոգելու համար, որ մինչեւ Թեսալիոյ Յունաստանի թողուած ժամանակ կը գործադրուէր։

Վագրթ կը ծանուցանէ թէ Շիրքէթի խայրիէի շոգենաւուց անցագիներն յառաջիկայ մարտէն սկսեալ պիտի չափաւորին։

Կըսուի թէ Կամուրջին գլխէն մինչև Էյուպ թրանվայ պիտի շինուի։

Զմիւռնիայէն լուր կուտան թէ բազում կեղծ ռուբիներ կը շրջաբերին հրապարակին վրայ։

Նաւահանգստի վերատեսչութեան կողմէ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը հրաւիրէ Վոսփորի մէջ երթեւեկող վաճառարարձ և թղթատար շոգենաւաց, նաւաձիգ շոգենաւաց և առագաստանաւաց նաւապետներն, որպէս զի Վոսփորի մէջ նաւարկութեան կանոնագրին տրամադրութեանց անսասով ծովեզրին չմօտենան, այլ հոսանքին մէջ տեղն երթան։ Այս հրամանին հակառակ գործող նաւապետը, Օսմ. հպատակ լինին թէ օտար, 10 էն մինչև 30 Օսմ. ոսկի տուգանաց պիտի դատապարտուին և եթէ ծովային արկածի մ'առիթ տան, եղած վնասն հատուցանելու պարտաւոր պիտի լինին։

Ցառաջիկայ երմտական նոր տարիէն սկսեալ կրկնատումարի դրութիւնը պիտի գործադրի երմտական նախարարութեան իրաւասութեան ներքև գտնուող բոլոր պաշտօնատանց մէջ։ Երմտական նախարարութիւնն այժմէն կրկնատումարի յատուկ տումարներ պատրաստել կուտայ, որք գաւառները պիտի ղրկուին՝ գործածութեան վերաբերեալ հրահանգներով։

Զմիւռնիա հրատարակեալ յունական Ամալթէ լրագիրն հետեւեալ սարսափելի ոճրագործութիւնը կը պատմէ.

«Սէֆերիատէս եղբարք անուն վաճառականաց ծեր մայրն, որ իւր բնաւորութեան պատճառաւ՝ առանձին տան մը մէջ կը բնակէր առանց սպասաւորի, իւր տան մէջ սպաննուած գտնուեցաւ։ Խեղճ կնոջ մարմինը խեղդամահութեան նշաններ կը կրէր։ Կը կարծուի թէ չարագործք կասկածելով որ խեղճ կինը դրամ և գոհարներ պահած է իւր տանը մառանին մէջ, զայն սարեր են մառանն իջնել և պահուած նիւթերն առնէլ յետոյ խեղդեր և մառանին մէջ թողեր են։ Արդարեւ մառանին մէջ ծակ մը գտնուած է, ուր խեղճ կինը կը պահէր իւր ունեցածն։ Ոճրագործութիւնը քանի մը հոգի ձերբակալեց։ բայց չարագործներուն հետքը տակաւին չգտաւ»։

Երէկ առաւօտ Յոն կոչակար մը Ֆէների նաւամատոյցէն շոգենաւ նստած ժամանակ ինկալով յանկարծամահ եղաւ։

Զրոյց կայ թէ Ադրիանէան Տրիպոլսոյ հեռադրական կայարանին գլուխը ձերբակալուեր է ոճրագործութեան ամբաստանութեամբ։

Թուրքիոյ ծառայութեան մէջ գտնուող Գերմանացի պաշտօնատարք ոմանք ընտանեկան գործոց պատճառաւ արձակուրդ խնդրած են Բ. Դռնէն։

Օսմ. ընդհ. պարտուց վարչական խորհրդին իտալացի պատուիրակ Պ. Մանքարտի յառաջիկայ ամսոյ սկիզբն Իտալիա պիտի երթայ հրաժեշտով։

Հելլենական դեսպանատունը բանտարկեալ երեք չարագործք, որք պիտի արտաքսուէին մայրաքաղաքէս, չորեքշաբթի գիշեր յաջողեցան փախչիլ։

Մահմուսէի ընկերութեան կըղզիներն երթեւեկող քընալը անուն շոգենաւն այս առաւօտ կամուրջ վերադարձած միջոցին, Մուսթաֆա անուն մեքենավարն ածուխի մուխէն խեղդամահ եղաւ։

Թուրքերէն լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը վերստին կը հրաւիրէ Սէհիմ ունեցողներն, որպէս զի մինչեւ յառաջիկայ մարտ 15 երմտական նախարարութեան ընդհանուր պարտուց վարչութեան դիւրոյ իրենց ձեռք գտնուած սէհիմներուն հին կտրոնները փոխել տան և նոր կտրոններու տեսակներ ստանան։ Օսմանեան գանձը կանխաւ կը ծանուցանէ թէ որոշեալ պայմանաժամէն յետոյ հին կտրոններու վրայ որ եւ է վճարում ընելն արգիլուած է կայսերական հրամանաւ։ Հետեւապէս անոնք որ իրենց հին կտրոնները փոխել տալով նոր կտրոններ չստանան, իրենց իրաւունքը կորսուած պիտի լինին։

Նէոլոգոս լրագիրը Մարսիլիայէն եկած մանաւոր հեռագրէ մ'առնելով կը ծանուցանէ թէ ճիպրալթարէն քանի մը մղոն հեռի ծովուն մէջ Հելլենական առագաստանաւ մը գտնուած է, որոյ մէջ ոչ նաւաստի կայ եղեր ոչ ալ ուղեւոր։ Անգլիական շոգենաւ մը զայն իւր եռեւը կապելով Մարոքի նաւահանգիստներէն մին տարեր է։

Առագաստանաւն, որ Սաֆօ անունը կը կրէ, փստուղ բեռցած Սէնէկալէն կուգար։ Կը կարծուի թէ նաւաստիք՝ նաւապետին դէմ ապստամբելով սպաննած են զայն և ապա առագաստանաւը թողլով փախած են։

Սոֆիայի մէջ Նաթաս անուամբ Թուրքերէն նոր լրագիր մ'սկսաւ հրատարակել, որ Պուլղարիոյ կառավարութեան հրամանագրերն ու օրէնքները Թուրքերէնի թարգմանելով Իսլամաց ծանօթացնելու նպատակ ունի։ Պուլղարիոյ Իսլամք շնորհակալեաց ուղերձ մը ղրկեցին արտաքին գործոց նախարարին՝ Թուրքերէն լրագրի մը հրատարակման արտօնութիւն տուած լինելուն համար։ Ասկէ առաջ թարգմանուամբ Թուրքերէն թերթ մը կը հրատարակուէր. բայց Պուլղարիոյ կառավարութիւնը խափանած էր զայն։

Պիզմարք իշխանն անձնապէս հոգ կը տանի իւր Վիլհէլմ որդւոյն քաղաքական կրթութեան, և կառավարական վարչութեան մանրամասնութեանց կ'ընդելացնէ զայն։

Ցանիմարքայէն առնուած և Գերմանիոյ հետ միացուած Հիւսիսային Շլէզվիկի գաւառին 25,000 Ցանիմարքայի բնակիչք չեն ուզեր զօրք տալ Գերմանիոյ։ Պերլինի կառավարութիւնն յայտարարած է թէ զանոնք զինուորական ծառայութենէ զերծ պահելն անիրաւութիւն մը կը լինի անոնց Գերմանացի հայրենակցաց։ Բայց կը ծանուցուի թէ մեծ տերութիւններէն երկուքը ծանուցած են Գերմանական կառավարութեան թէ, ըստ իրենց տեսութեան, Հիւ

չումը չատ բանաւոր է և ներկայ պարագայից յարմար։ Քանի կ'երթայ, մեր ազգայինք Սահմանադրութեան միայն իրաւանց կողմը դորձադրելու կը հակին, բոլորովին զանց առնելով պարտուց կողմն։ Այսօր Ազգ. Երեսփոխանաց մէջ իսկ կան որ Ազգ. տուրքն չեն վճարեր, ուր կը մնայ հասարակ ժողովուրդը։ Գաւառներ ալ կան, որք իրենց խնդիրներով կը զբաղեցնեն կեդրոնական վարչութիւնը, բայց տարեկան քանի մը հազար դրուշ Մուղաթա տուրքերնին չեն ուզեր հատուցանել։ Կը յուսանք թէ վարչութիւնն այս գաւառաց համար ալ այնպիսի անօրինութիւն մ'ի գործ կը դնէ, որպէս երէկ որոշեց մայրաքաղաքիս թաղերուն համար։ Ցաւելով կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հօր վերահաստատումէն ի վեր, մայրաքաղաքիս թաղեցւոց և գաւառական վարչութեանց կողմէ ամենեւին չանք չէ եղած ազգային որոշեալ տրոց հատուցումը փութացնելու մասին։ Մայրաքաղաքիս թաղեցիք և գաւառացիք հազարաւոր ստորագրութեամբ հանրագրեր կը մատուցանեն Ազգ. Երեսփոխանութեան՝ Ամեն. Տ. Ներսէս Սրբազանի վերահաստատութիւնը խնդրելով, բայց երբ իրենց այս փափաքը կը կատարուի, ամենեւին չեն մտածեր թէ Պատրիարքն ինչ պիտի ընէ այնպիսի կեդրոնական Մնտուկով մը, որոյ մէջ եթէ մուկ մ'իյնայ, ստուգապէս գլուխը կը պատռի։» Ազգ. տուրքեր չեն վճարուիր, Պատրիարքարանը դրամ չկայ, արդի պաշտօնեայից ամսականներն իսկ կանոնաւորապէս չեն հատուցուիր, և կ'ուզենք որ առանց դրամի գործ կատարուի։ Ս. Պատրիարք Հայրը չատ դգածուած է իրաց այս ողբալի վիճակէն. որովհետեւ, դրամի չը-գոյութեան շնորհիւ, ամեն կողմէ իւր ձեռքերը կաչկանդուած կը տեսնէ։ Սակայն ցոյներն օրինակ կը բերենք մեզ ազգային յառաջդիմութեան, բայց չենք մտածեր թէ ցունաց Պատրիարքարանն իբր 50,000 ոսկւոյ տարեկան եկամտացոյց մ'ունի, որով կարող կը լինի ազգային բարոյական և նիւթական պէտքերը ժամանակին հոգալ, մինչդեռ ցոյն մեծատունք չատ կարեւոր ձեռնարկներ իրենց քսակէն կատարելով, գործ չեն թողուր Պատրիարքարանի։ Իսկ մեր խեղճ Պատրիարքարանը տարին 4,000 ոսկիէն պակաս սովորական ծախք ունի, և զայդ իսկ չկրնար հայթայթել։ Արդեօք այսչափ անպէտ հաստատութիւն մ'է Ազգին կեդրոնական Պաշտօնատունն։ Եթէ անպէտ է, մրով իրաւամբ գործ կը պահանջենք այդպիսի Պատրիարքարան մը և զայն վարող Պատրիարքէն. իսկ եթէ չատ կարեւոր հաստատութիւն մ'է, ինչպէս իրօք է, և կարող է օգտակար ծառայութիւններ մատուցանել, ինչո՞ւ համար պէտք եղած անհրաժեշտ միջոցը, դրամը, չենք տար։ Յորչափ ազգայինք իրենց պարքը չճանչեն և չհատուցանեն, Պատրիարքը և Պատրիարքարան բան մը չեն կրնար ընել, և մեք ամենեւին չը պիտի զարմանանք, եթէ, այս ընթացքով, Ամեն. Տ. Ներսէս Պատրիարքի վերահաստատութիւնն եւս չշոշափելի օգուտ մը չունենայ Ազգին։

Կը կարծենք թէ բոլոր ողջամիտ ազգայնոց կարծեաց և զգացմանց թարգման հանդիսացած կը լինինք, յանձնարարելով Վարչութեան թէ՛ քաղաքական ժողովոյն և թէ Տնտեսական խորհրդին, որ ամեն օրինաւոր միջոց կատարեալ անաչառութեամբ և փութաջանութեամբ ի գործ դնեն ազգային կեդրոնական և գաւառական տրոց կանոնաւոր հատուցումը ձեռք բերելու համար։ Բայց որովհետեւ ազգայինք կարող են կրաւորական դիմադրութեամբ մ'ի գերեւ հանել վարչութեան ամեն ջանքերն, իրաց այս ողբալի վիճակին էական դարման կը նկատենք սա բանը միայն, որ մեր ազգայինք զգան թէ առանց պարտուց չեք իրաւունք, և փութան, ամեն ոք իւր կարողութեան չափով, այսինքն զէթ իւր որոշեալ ազգային տուրքը միայն վճարելով, օգնել Ազգին «սիրելի» Պատրիարքին, որպէս զի ամեն վայրկեան անյաղթելի խոչնդոտներու չբաղխի։ Ապա թէ ոչ, շատ տխուր գաղափար մը պիտի ունենանք այն հազարաւոր ազգայնոց անկեղծութեան վրայ, որք այնչափ բարձր ազաղակներ յարուցին Ներսէս Սրբազանի վերադարձը պահանջելու համար, և այժմ, թէև Ն. Սրբազնութիւն վերստին կը վարէ ազգային գործերը, գլխաւոր միջոցը —դրամը— կը զլանան Ն. Սրբազնութեան վասն բարւոք մատակարարութեան ազգային գործոց։

* * *

Կրօնական ժողովն զբաղեցաւ ընդհանրապէս այնպիսի անհատական գործով որք հանրային կարեւորութիւն չունին։ Ցիշատակութեան արժանի է սակայն իւր սա որոշումն թէ մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցեաց Շրջաբերական մը պիտի ղրկուի, յանձնարարող թէ ժամարար քահանայք եկեղեցիէն ամենեւին դուրս չելնեն, որպէս զի երբ իրենց հոգեւոր խնամքը պահանջուի ասունէ մը, պատրաստ լինին երթալու։ Այս որոշումն տրուած է ազգայնոյ մը մօտերս անհաղորդ մեռնելուն վրայ, որովհետեւ ժամարար քահանայն եկեղեցին չէր գտնուեր, ինչպէս ծանուցինք անցեալ շաբթու։

* * *

Խառն ժողովոյ մէջ, որ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, խառն Մասնախումբն իւր կարծիքն յայտնեց Եգիպտոսի ազգային խնդրոյն կարգադրման եղանակին վրայ, և առաջարկեց որ յատուկ յանձնաժողով մը կազմուի։ Ուստի, խառն ժողովն յատկապէս Եգիպտական խնդրոյն համար խառն յանձնաժողով մը կազմեց, որոյ անդամք են Ա. յվազեան Յովսէփ վարդապետ, Փափազեան Յակոբ վարդապետ, Սերովբէ Էֆէնտի Աղնաւուր, Տոքթոր Թիրեաքեան, Հաշարեան Կարապետ էֆէնտի և Յովհաննէս Էֆէնտի Թորոսեան։ Այս յանձնաժողով կատարելապէս պիտի քննէ խնդիրն և տեղեկագիր մը պիտի ներկայէ։ Իւր առաջին նիստը պիտի ընէ յառաջիկայ ուրբաթ օրն ի Պատրիարքարան։

Բերայի քարոզիչ Ալանեան Դեր. Ներսէս վարդապետ Եւդոկիոյ Առաջնորդ ընտրուած լինելով, խառն ժողովը վաւերացոյց զայս ընտրութիւն։ Ներսէս վարդապետ յանձն առած է Եւդոկիոյ առաջնորդութիւնը։

* * *

Տնտեսական խորհուրդն երէկ գումարեցաւ, ատենապետութեամբ Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆէնտիի և ատենադպրութեամբ Արապեան Աթանագինէ էֆէնտիի։

Տնտեսական խորհուրդը նախ իւր աշխատութեանց բաժանումը ըրաւ վեց ճիւղի։ Ընդհանրական նիւթերը վերապահեց խորհրդին ամբողջական գումարմանց, իսկ Հաշուեկշռի նիւթոց համար խորհրդական կարգեց իւր մէջէն Պոյաճեան Յովհաննէս էֆէնտին, Հասան-Ալի՝ Միհրան էֆէնտի Սեթեան, Ծախսոց՝ Պէյլերեան Եղիա էֆէնտի, Կրակոց՝ Բարազամեան Տիգրան էֆէնտի և Անհատական խնդրոց՝ Ղանչէկիւրեան Յովհաննէս էֆէնտի։ Խորհրդին այս անդամներն իրենց մասնաւոր ճիւղերուն նկատմամբ պէտք եղած քննութիւններն ու որոշումներն ընելէ յետոյ, կարեւոր խնդրոց համար խորհրդին հաւանութիւնը պիտի ստանան։ Տնտեսական խորհրդոյ նիստերը չորեքշաբթի օրերը պիտի գումարուին, բայց խորհրդականք իրենց վերաբերեալ գործոց անօրինման համար ուրիշ օրեր ալ Պատրիարքարան պիտի կրնան երթալ։

Աշխատութեանց այս բաժանումն ընելէ յետոյ, Տնտեսական խորհուրդն երէկ զբաղեցաւ ելմուտացոյց մը պատրաստելու յառաջիկայ մայիսէն սկսող ելմտական նոր տարւոյն համար։ Քաղաքական ժողովոյ կողմէ Թորոսեան Յովհաննէս էֆէնտի այս մասին աղակցեցաւ խորհրդին, պատրաստելի ելմտացոյցին Քաղաքական Ժողովէն վաւերացումը դիւրացնելու համար։

Տնտեսական խորհուրդն որոշեց Շրջաբերական մը հանել, ծանուցանելով իւր նախորդ որոշումը թէ այսուհետեւ գանձանակներու շրջաբերութեան թոյլտուութիւն պիտի լինի ի նպաստ այն եկեղեցեաց միայն, որք գանձանակներու հաստատեն զատ ուրիշ եկամուտ չունին, թէ ուրիշ ամեն գանձանակք, անվաւեր են, և թէ անվաւեր են նաեւ այն գանձանակք որոց հաշիւը մինչեւ 24 օր չներկայացուի Տնտեսական խորհրդին։

Որոշուեցաւ նաեւ խնդրել Ուսումնական խորհրդէն որ ազգային իշխանութեան կողմէ վաւերացեալ ընկերութեանց և վաւերանալէ յետոյ լուծեալ ընկերութեանց մէկ ցուցակն յղուի Տնտեսական խորհրդին, որ միայն վաւերացեալ ընկերութեանց թոյլ պիտի տայ նուիրատուն շրջաբերել. իսկ լուծեալ ընկերութիւններէն հաշիւ պիտի պահանջէ եղած հանգանակութեանց համար, և թոյլ չպիտի տայ որ անոնց պատրաստ դրամները կամ գոյքերն անհատից յանձն առնուին։

Տնտեսական խորհրդոյ այս փութաջանութիւնը կը գովենք, մանաւանդ գանձանակներու և նուիրատուներու շրջաբերութեան նկատմամբ ըրած տնօրինութիւնները չատ բանաւոր կը գտնենք. որովհետեւ յաճախ լսած ենք թէ այդ գանձանակներու և նուիրատուներու հասոյթներն անհատից քսակը կը պարարեն, և չատ անգամ ամենեւին չեն ծառայեր ազգօգուտ նպատակի։ Այս տեսակ զեղծմունք հասարակութեան վստահութիւնը կը բառնան ազգային հանգանակութեանց վերայէն։ ուստի Ազգային իշխանութիւնն ո՛րչափ խստութիւն ցոյց տայ այդ տեսակ զեղծմանց ցառաջքը առնելու համար, այնչափ լաւ կ'ընէ։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ԲՐԴՈՒՀԱՑՄՍՏԱՆԷ

—o—

(Մեր թղթակցէն)

—

Սղերդ, 10/22 յուն. 1883

Բաղդէսեան Ասիոյ մէկ աշխարհն է, ուր նախապէս բնակեցաւ Նոյի Սեմ որդին։ Այսօր սոյն աշխարհին մէկ մասը՝ Ասիոյ Տաճկաստանի Միջագետ կամ Էլճէզիրէ կոչուած մասին մէջն է, յորմէ առնելով տեղւոյն բնակիչներուն մէկ մասն Բաղդէացի կանուանուին։ Բաղդէացիք կրօնքով Քրիստոնեայ են. ասոնք ի հնումն առ հասարակ կանուանուէին Նեստորական։ Սակայն յետոյ մի քանի տարուն դէպ բաժնուելով իրենց վարեմի եկեղեցիէն. զատ Բաղդէական եկեղեցի մը կազմեցին և ինքզինքնին հին Բաղդէացի անուանեցին։ Յետոյ մօտ տարիներս ասոնցմէ չատերն յարեցան Հռովմէական եկեղեցւոյն։ Հին Բաղդէացիք անարգական կերպով կը նայէին այն անձանց՝ որք Հռովմէական եկեղեցւոյն յարեցան։ Հին Բաղդէացիք ուսուցանեն հաստատութիւն մ'են, իրենց կեդրոնատեղին է Մուսուլ և ձեղկիրէ. ասոնք ընդ ամենը Բրդաստանի մէջ հազիւ 6000 կը լինին. ունին իրենց կրօնական մի գլուխ Պատրիարք ի Մուսուլ որ կը հսկէ ժողովրդոյ մէն մի գործոց վրայ։ Սակայն չունենալով ըստ ժողովրդոց կամաց չափազանց քաղաքական ազդեցութիւն, 1882 նոյ. 12 ին՝ Հռովմէն Սղերդ եկած ճիզուիթք համոզելով տեղւոյս ամբողջ հին Բաղդեացիներն, որք 100 տունէ կը բաղկանան, և 10 տունալ Յակոբիկեան յարեցուցին Պապական եկեղեցւոյն. վանօրէից 2—300 ոսկի տալով, ամբողջ կղերին օրական ժամուցներ խոստանալով և վարժարանաց հսկողութիւնը յանձն առնելով։ Հայերէն թէպէտ և դեռ սրսացուոյ չկայ, այլ սակայն խիստ կասկածելի է, մեր էր որ Աստուած մի նոր Մլեհտար, որ դարձեալ արտաքսէր սոյն մարդասիրները Բրդահայաստանի խեղճերուն մէջէն, և հանգստութիւնն չը վրդովուելու պատճառ լինէր։

* * *

Հայոց Միաց. Ընկերութիւնը՝ Ցուրուբերանի տեղութեան հսկողութեան ներքև մի վարժարան ունի ի Սղերդ։ այս վարժարանին բացումն որ երկու տարւոյ կը մօտենայ, Ցուրուբերանի նախկին տեսուչ և այժմ ընդհանուր տեսուչ Յարբեան էֆէնտի, ի մօտոյ հրաժարեալ Միրախորեան էֆ.ի և սոցա կողմանէ մերթ ընդ մերթ զրկուած քննիչք, իրենց մանրազնին հաւանութեամբ քաջալերած են զուսուցիչս և զուսանողս։ Մօտերս ալ Պ. Միրախորեանի յայտնեցաւ, ընկերի Պոլսեցի Ռօպերթեան վարժարանի սաներէն Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Պառաւեան, ուսումնական և բանիբուն անձն։ 1882 նոյ, 28 ին իւր տրամադրութեան ներքև գտնուած սոյն վարժարանին բարոյական և ուսումնական վիճակը քննելու և տեղեկանալու համար ի Սղերտ այցելու թեան եկաւ։ Փութացին Ժողովուրդք, վարժարանին դասատուք և սանուք դիմաւորել զնորին մեծապատուութիւնն և առօր փառօր բերել յիւր օթեւան։ Պահ մի հանգստանալէ վերջ փութաց Պառաւեան Յովհաննէս էֆ. այցելութեան երթալ Վսեմ, կառավարչին և Միւտտայի ումին, վարժարանի Ա. դասատուին և այլոց ընկերակցութեամբ, որոնք մեծ պատուով և սիրալիր ընդունելութեամբ յարգեցին լուսաբիւռ ընկերութեան Բրդահայաստանի սոյն աղուիւ Ցեռուչը, մեծ շնորհակալութիւն յայտնելով վարժարանին տարած անուրանալի խնամոց մասին։— Փոխադարձաբար յիշեալ էֆ. իւր անկեղծ շնորհակալութիւն յայտնեց Վսեմ. կառավարչին՝ նորոգ վարժարանի շինութեան առթիւ, մատուցած խնամոց և ամէն պարագայի մէջ սոյն ընկերական վարժարանին բրած պաշտպանութեան մասին, ի դիմաց ընկերութեան։ Ապա կէս ժամու չափ խօսակցելով առողջ գառողջ գաղափարներ ստանալէ վերջ մեկնեցաւ։ Իւր ի Սղերդ հնգօրեայ այցելութեան պահուն քննեց Մեծ. Պառաւեան էֆ. վարժարանին սանունքը։ Հետաքրքրական էր տեսնել, Մեծ. էֆէնտիի հաճիրճ բայց կենդանի հարցմանց՝ ընկի արաքաւոս սանուց գրական Հայ. լեզուաւուած պատասխաններն, ամենարագութեամբ և ճշդիւ։ Ուսանդիսականաց և իրեն զարմանք գրաւեցին ուսմանց իւրաքանչիւր առարկայից մէջ, որ անյուսալի այսչափ սուղ ժամանակի մէջ ուսուցեան էֆ. իւր ճարտար լեզուի զաչակերտս խրախուսելէ զանց ճանչցուց ուսման կարեւորութիւնն։ Եւ թէ նորա Սղերդէն իսպառ խլուելն ժողովրդոց ենթակայ եղարդի թշուառ և ամենայն կայութիւնը, փաստ բռնելով Սղերդցոց ունեցած արուեստի յառաջդիմութիւնը, բայց դրադէտ և հաշուդէտ չլինելնուն պատճառաւ, մի պարտուց տակ՝ ճնշուելնին, մի մանակ, հեռադիր կամ՝ և է գրութիւն դրելու և իրենց վիճակն որ անկ է հաղորդելու կարողութիւն չունենալնուն, կրած զանազան նեղութեան, բարոյական և այլն անկութիւններն։ Ի վերջոյ առ հանդիսական մի քանի խմատալից խօսքեր ուղղելէ վերջ, փակեց սոյն բնական հանդէսն և մեկնեցաւ։ 2ին դէպի Բաղէշ, իւր հետ տանելով ժողովրդեան ամենաջերմ հմակրութիւնն և երախտագիտական զգացմունքներն։

* * *

Բաղէշի կուսակալ Վսեմ. Արիփաշան 1882 նոյ. 14/26ին իւր մանչաւոր հանդերձ Սղերդ հասնելու ասա անցնելու համար։ Ցեռուս ընկերական ուսուցիչք իրենց աշակերտներով և ամեն կարգի ժողովրդք փութացին դիմաւորելու զնորին վսեմութիւնն։ Եւ որովհետեւ կրթութիւնն այս երկրին բոլորովին խոյս տուած է, ընկերականունք բաւական բարոյական անկութիւն կրեցին Տաճիկ Լամուկնորէ։ Դրդմամբ մի քանի հասակաւոր անկիրթ անձանց։ Խոհեմութեան տակայցին ընկերական պաշտօնեայս անպատեհ դիպուածին մի ցվերադարձ։ Ի վերադարձին Հայրենասիրաց Ընկ. Ա. դասատու Տ. խաչատուրեան էֆ. մի անպաշտօն զերսագիր գրելով Նինուէցի Ահմէտ էֆ.ին (որ տեղս Միւտտայի ումին է), բոլորեց և ըստ օրինի լաւագոյն գլխաւոր դրդիչ Բէսթեմ խանի Գուտրեմէթ անուն ոստիկանի պատժուիլը խնդրեց։ Մի քանի յետոյ՝ յիշեալ ուսումնասէր էֆ. անձամբ կանչելով զոստիկանն՝ քննելէ յետոյ երեք օր կը բանտարկի ի պատիւ ընկերական սանուց, կը յայտարարէ բացարձակապէս թէ ընդ միշտ այսպիսի պարագայներու մէջ պաշտպան է դպրոցականաց։ Մեծ. Ահմէտ էֆէնտի սոյն ընկերական վարժարանին և բոլոր վարժարանաց վրայ լաւ կը հսկէ. ընդ միշտ կ'այցելէ, կը քննէ։ կը վարձատրէ իւր առատ նուէրներով ազքատ զուսանողս։ Ասոնք իւր ուսումնասիրութեան գործնական ապացոյցներ են։

Կը մաղթենք որ նախախնամութիւն Աստուած երկար օրեր պարգեւէ սմա և սորա օրինակին հետեւողաց։

ԹԵՐԹՈՆ ՄԱՍԻՍԻ

(34)

ԷՄՄԱՆ ԱՂՈՒ

—o—

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՔ ՓԱՐԻԶԻ

Բ.

—=—

ՄՕՐԵՂԲԱՑՈՒ ԵՒ ՔԵՌՈՐԴԻ

3

և թէ՛ խնամակալն եմ. եթէ չբժշկէք, պիտի ըսուի թէ ես մեռցուցի։ Դուք կը տեսնէք ահա որ ես ադր ժառանգութիւնը չեմ ուզեր. բոլոր ունեցածն աղքատաց կուտամ։ Հաճեցէք գաւաթ մը ջուր տալ ինձ որպէս զի ձեռներս լուամ։»

Բռնեցին խեղճ մօրեղբայրն հիւանդարանը տարին։ Հոն այնչափ յուզուեցաւ, որ հարկ եղաւ բռնաբաճկոն հագցնել (*)։ Հինանդապահք խնամ տանիլ սկըսան անոր։

Տիկին Օվրէ և դուստրը սիրով խնամեցին Ֆրանսուա, թէև դարմանին մանրամասնութիւնները միշտ հաճոյական չէին. բայց քնքուշ սեռը սիրով կը դիւցազնանայ։ Պիտի ըսէք ինձ թէ այդ երկու կանայք իրենց հիւանդին վրայ փեսայ մ'և ամուսին մը կը տեսնէին, բայց ես կը կարծեմ, որ եթէ օտարական մ'ալ լինէր, նոյն խնամքը կը վայելէր։ Ս. Վիչենցիոս հանդգնեսա մը միայն հնարած է. վասն զի ամեն ասպիճանի և ամեն հասակի կանայք գիտութեան քոյրի զգացումն ունին։

Գիշեր ցերեկ այն ախտալից սենեկին մէջ նստած, մայր ու աղջիկ իրենց հանգստեան ժամերուն մէջ իրենց անցեալ յիշատակներուն և ապագայ յոյսերուն վրայ կը խօսակցէին։ Զեին կրնար մեկնել ոչ Ֆրանսուայի երկար լռութիւնն, ոչ անոր յանկարծական վերադարձն, ոչ ալ զայն իրենց տունը բերող առիթը։ Եթէ Քէրը կը սիրէր, ինչո՞ւ երեք ամիս զինքն սպասեցուց։ Մինթէ Պ. Օվրէի տունը մնալու համար իւր մօրեղբօր հիւանդութեանը պէտք ունէր, եթէ իւր սէրը մոռցած էր, ինչո՞ւ իւր մօրեղբայրն ուրիշ բժշկի մը տունը չտարաւ։ Փարիզի մէջ բժի՞շկ կը պակսի։ Արդեօք իւր տարփանքը բժշկուա՞ծ կարծեր էր մինչև այն վայրկեանն, ուր Քէրը տեսնելուն պէս նորէն վառեցաւ։ Բայց ոչ, որովհետեւ զայն տեսնելէ առաջ ամուսնութեան խնդրեց։

Այս ամեն հարցումներուն Ֆրանսուա պատասխանեց իւր զառանցանաց մէջ։ Քէր, անոր շրթանց վրայ ծռած, անյաղաբար կը քաղէր անոր ամեն խօսքերն, և զանոնք կը մեկնէր իւր մօրն և Յոքթէօրին հետ, որ չատ չանցած հասկցաւ ճշմարտութիւնն։ Այնպիսի մարդու մը համար, որ վարժուած է ամենէն չփոթ գաղափարները լուծելու և խելագարաց սիրտը կէս ուրուած գրքի մը պէս կարդալու, տեղդոսի մը երազներն հասկնալի լեզու մ'են, և ամենէն խառնաշփոթ զառանցանք մութ բան մը չէ։ Շատ չանցած հասկցուեցաւ որ խելքը կորուսած էր, և ի՞նչ պատճառաւ, մինչև իսկ հասկցուեցաւ թէ ի՞նչպէս անմեղաբար իւր մօրեղբօր հիւանդութեան պատճառ եղած էր։

Այն ժամանակ նոր երկիւղներ սկսան օրիորդ Օվրէի համար։ Ֆրանսուա խելքը կորուսած էր։ Այն սարսափելի տագնապ, զոր ինք պատճառած էր առանց գիտնալու, պիտի կրնա՞ր հիւանդը բժշկել։ Յոքթէօրը կը հաւատար թէ տենդն առանձնաշնորհութիւն ունէր դառնալու, այսինքն խելագարութիւնը վերջացնելու. սակայն ամեն կանոն իւր բացառութիւնն ունի, մանաւանդ բժշկութեան մէջ։ Ենթադրելով որ բժշկուի, կրկնումէ չի՞ վախցուիր։ Պ. Օվրէ յանձն

չառնէր իւր աղջիկն իւր հիւանդներէն մէկուն տալ։

— Ինձ համար, կ'ըսէր Քէրը ժպտելով տխրաբար, ես բնաւ չեմ վախնար։ Ես ամեն վտանգ յանձն կ'առնում։ Ես եմ պատճառ անոր հիւանդութեան. իմ պարտքս չէ՞ միխիթարել զայն։ Մնաց որ իւր խելագարութիւնը բոլոր բովանդակ գիս ամուսնութեան խնդրելու վրայ կը կայանայ. ուստի այն օրն որ ես իրեն կինը լինիմ, ալ բնաւ խնդրելու բան մը չենք ունենար։ Հետեւաբար մեք ալ վախնալու բան մը չենք ունենար։ Խեղճ տղան սիրոյ չափազանցութենէն հիւանդացած է. բժշկէ՛ զայն, սիրելի՛ հայր իմ, բայց ոչ չափազանց. թող քիչ մը խենդ մնայ, որպէս զի սիրէ զիս, ինչպէս որ ես զինքը կը սիրեմ։

— կը տեսնենք, պատասխանեց Պ. Օվրէ։ Սպասէ որ տենդն անցնի։ Թէ որ հիւանդանալուն վրայ ապաքինի։ Թէ որ զինքը տխուր կամ մեղամաղձոտ տեսնեմ բժշկուելէն վերջը, չեմ կրնար պատասխանել ապագային համար։ Իսկ եթէ, ընդհակառակն, իւր հիւանդութիւնն առանց ամաչելու և ցաւելու յիշէ, եթէ համբերատարութեամբ խօսի անոր վրայ, եթէ զինքը խնամող անձինքն առանց դժգոհութեան տեսնէ, բնաւ չեմ վախնար կրկնումէ։

— Էհ, հայր իմ, ինչո՞ւ պիտի ամաչէ չափազանց սիրած լինելուն համար։ Ինչիւ և վիհասնէն խենդութիւն մ'է այս, որ փոքրագի սիրտերու մէջ չմնաներ երբեք։ Եւ ինչո՞ւ գժկամակութիւն պիտի ունենայ զինքը խնամողները վերստին տեսնելու . . . քանի որ մեք ենք։»

*Վեց աւուր զառանցանքէ յետոյ, յորդ քրտինք մ'եկաւ տենդը տարաւ, և հիւանդն ապաքինիլ սկըսաւ։ Երբոր զինքն անծանօթ սենեակի մը մէջ տեսաւ ընդմէջ Տիկին և Օրիորդ Օվրէի, իւր առաջին գաղափարն այս եղաւ թէ տակաւին Լամի Քաթր-Սէզոն օթեւանին մէջ էր։ Իւր տակաւութիւնը, նիհարութիւնն և բժշկին ներկայութիւնն ուրիշ խորհրդածութեանց բերին զինքը։ Յիշողութիւնը վերադարձաւ բայց տարտամ կերպիւ։ Յոքթէօրն օգնութեան հասաւ անոր, ճշմարտութիւնը խոհեմութեամբ ջնջեց, ինչպէս որ պահք բռնելով տկարացեալ մարմնոյ մը չափով ուտելիք կուտան։ Ֆրանսուա իւր պատմութիւնը մտիկ ըրաւ նախ իբրեւ վէպ մը, որոյ մինքը բնաւ դեր չունէր. ինք ուրիշ մարդ մ'էր, բոլորովին նոր մարդ մը, և տենդէն իբրեւ դերեզմանէ մը դուրս կ'ելնէր։ Քիչ քիչ իւր յիշողութեան պարապները լցուեցան։ Իւր ուղեղը լի էր դատարկ խցիկներով, որք մի առ մի լցուեցան առանց ցեցուելու։ Շատ չանցած տէր եղաւ իւր խելքին, և անցեալն յիշել սկսաւ։ Այս բժշկութիւնը գիտութեան և մանաւանդ համբերութեան արդիւնք էր։ Այս գործին մէջ էր որ Պ. Օվրէի հայրական զգուշաւորութիւնները աքանչացում պատճառեցին։ Պատուական մարդը բաղդութեան բարձրագոյն հանգարն ունէր։ Դեկտ. 25ին Ֆրանսուա, անկողնին վրայ նստած, հաւի ջուր և հաւկիթի մը կէս դեղուց կերած, առանց ընդհատման առանց շփոթութեան, առանց ամաչելու, առանց ցաւելու, հանդարտ ուրախութեամբ պատմեց վերջին երեք ամիսներուն պատմութիւնը։ Քէր և Տիկին Օվրէ լալով մտիկ կ'ընէին։ Յոքթէօրն անոր ըսածները նշանակելու կամ բառ առ բառ շարադրելու երեւոյթ ունէր, բայց թուղթին վրայ մեկանէն ուրիշ բան կ'ինար։

Երբոր պատմութիւնն աւարտեցաւ, ապաքինեալն աւելցուց իբր եզրակացութիւն.

«Այսօր, 25 դեկտեմբեր, ժամ 3ին, ըսի իմ «պատուական Յոքթէօրիս, ամենասիրելի հօրս, Պ. «Օվրէի, որոյ տան ոչ փողոցն, ոչ ալ թիւը չգիտի «մոռնամ, — Պարո՞ն, դուք աղջիկ մ'ունիք, օրիորդ «Քէր Օվրէ, ես այս ամառ Լամի ջուրերը տեսայ զայն «մօրը հետ. կը սիրեմ զայն, նա ալ բաւական ցոյց «տուաւ ինձ թէ կը սիրէր զիս, և եթէ չէք վախնար «որ նորէն կը հիւանդանամ, պատիւ կը համարիմ «ամուսնութեան խնդրել զայն։»

(Շարունակելի)

որոնք կայսերական կառավարութեան փառքն կ'աւելցնեն յայտ ամենեցունց։

* * *

Մի ցոյն գեղագործ որ ամուսնացած է մի բնիկ Պոլսեցի Հայ աղջկան մը հետ, և այժմ կը բնակի ի Սղերդ, կը լինի իւրեանց մի դուստր, ասոնք կը ընտրեն իրենց Քաղդէացի բարեկամներէն մին Կնքահայր, և որովհետև ցունական եկեղեցի չկայ ատոր, կերթան ձիզուիթներուն քով, որպէս զի հրաման ընեն Կնքահօր Հայոց եկեղեցին գալու և բաներ մկրտելու համար։ այլ սակայն անկարելի կը լինի։ զի ձիզուիթ սուրբ հարք կը պատասխանեն թէ՝ անիծեալ է այն Հռովմադաւան անձն, որ Հայոց եկեղեցին կը մնանէ և միանգամայն կը մասնակցի նոցա արարողութեանց։ Ապա տըխրադէմ կը վերադառնան տուն, Կնքահայրն ստիպեալ մի Հայ փոխ-Կնքահայր կը կարգէ ծախսըն ինք հոգալով։ Ալ ,ի՛նչեցեք, ազնիւ ընթերցողք, թէ ձիզուիթ հարք Հայկական ուղղափառ եկեղեցին ի՛նչ տեսակէտով ըմբռնած են, և թէ ալ ի՛նչ նշանակութիւն ունի իրենց Հայաստանիւ-Բրդահայաստանի խորշերն շրջագայելին։—եթէ ոչ «մարդասիրութիւն»։

* * *

Զարսանճաղի Բերրի աւանինքահանայներէն Տ. Պետրոս Տ. Պօղոսեանը երկու ամսէ ի վեր է որ դբբամ հաւաքելու համար շրջագայութեան եկած է կողմերս։ Այցելածները Ռնտուան նահանգին մէջ ամբողջովին կը կողոպտուին։ Տեղւոյս Միւթէսարըֆ Վսեմ Սալիհ փաշան, որ արդարասէր անձ մ'է, ամէն միջոց ի գործ դրած է դողերը բերնել տալու և կողոպտուն յետս վերադարձնելու։ այլ սակայն մինչեւ ցարդ գտնուած չեն։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ի ՓՈՔՐ ԱՍԻՈՑ

(Մեր թղթակցէն)

Եոզղատ, 28 յունվ. 83.

«Սեմեան» ընկերութեան եւ համանուն վարժարանի մասին լուրերնք մինչեւ ցարդ։ Այժմ ժամանակն է որ պարզենք այս ընկերութեան ընթացքն եւ վիճակն, որ յիրաւի հանելուկ մը եղած էր շնորհիւ հաստաւի եւ փառաց դարձուածոց։

Այս ընկերութեան Գործակատար Ուլնեցի Մնացական Սէմէրճեան էֆ վերջին անդամ Եոզղատ գալով, մինչեւ ցարդ իւր հանդանակութեան եւ գործոց համարն տուած է, որմէ կտեսնուի որ, 33727 գահեկան հանգանակած է. նաեւ 20–30 կտոր գրանք։ Եոզղացիք 85 գրուշ տուած են միայն։ Եգիպտական ազգայինք 6170 գրուշ Ագտազի գայմգամն 535, Սուրկուրլուի Հայերն 5215, Պողուզի գիւղացիք 11936 1/4 գրուշ, Զամանդլի Հայ գիւղացիք եւս մասնակցած են։ Փոքր Ասիոյ այլ եւ այլ քաղաքներէն ազգայինք փութացած են մասնակցիլ։ Այս է արդիւնք քառամեայ գործակալութեան Մնացական էֆէնտիի։ Սեմեան ընկերութիւնն հիմնեալ է Ջանիւք Մնացական Սէմէրճեանի՝ (որ Պողուզի գեղերու մէջ երկայն ատեն վարժապետութիւն բրած է) 1879 Մայիսին, նպատակ ունենալով՝ Պողուզի 49–50 գիւղօրէից մէջ կրթութիւն եւ լոյս ծաւալել եւ ի հարկին երկրագործական վարժարան մը հիմնելով վիճակոյց տեսականապէս դաս տալ։ (*)

Ընկերութեան Գործադիր ժողովոյ անդամք՝ Մնացականի ձեռք կտան մի ժապաւինեալ տետրակ, որով կակին հանդանակութեան։

Եւ նախ Ամ. Իբրահիմ մականուանեալ այժմու Ս. Սարգ ի վանուց վանահայր Դաւիթի վարդապետ ընկերանալով սրմա, հետ հանդանակեալ սակէն առաւել քան 10 ոսկի կը մարսէ եւ լրելեան կգայ եւ կըբազմի Ս. Սարգսի աթոռը։

Պատ. Մնացական Եգիպտոս կանցնի. անտի այլ եւ այլ տեղեր անցնելով վերջապէս կը դիմէ առ Ամեն. Ներսէս սրբազան Հայր, Պատրիարք ամենայն Հայոց, եւ Նորին Սրբազնութեան ուշադրութիւնն կը հրաւիրէ առ այսպիսի աղգօգուտ ձեռնարկ։ Ի ժամանակին գնահատելով եւ նախատեսելով դրան առ ազգն ունենալիք ապագայ օգուտն, կը հաճի Ազգասէր Սրբազանն շնորհել օրհնառաք կոնդակ մը, որով կը հրաւիրէ ընդհանուր Հայութիւնն մասնակցիլ առ այսպիսի նուիրական ձեռնարկ։ Ուլնեցին կառնու զայս եւ մեծաւ ուրախութեամբ կը դիմէ առ Մասնաժողովն։ Մասնաժողովն փոխանակ շնորհակալութիւն յայտնելու, կառնու եւ կպահէ կոնդակն զարմանալի դարձուածով մը ի շնորհս Դեր. Ղ. Ս. Շիշմանեանի։

Ազնիւ, խնդիր, աղերս ամենեցուն մունջ կը մնան եւ դեռ ա կոնդակն կպահէ Ղեւոնդ սրբազան առ իւր Դառնանք . . . ։

1882 փետր. 4ին վարժարանն կը բացուի ի Թերզէլի, ի կեդրոն Պողուզի։ (**)

Գեղեցիկ ապարանք մը կը գտնուի, զոր իւր անձնականին համար չմնել տուած էր Մատթէոս աղա Ճիվէլէքեան. 300 ոսկւոյ կը գնեն զայս, բայց լսածնուս նայելով 25 ոսկին զեղչած է եւ ընկերութեան նուիրած։ Սա ունի 12 սենեակ, մառան, խոհանոց եւն Ընկերութիւնն տարեկան 20 ոսկի կը հատուցանէ դասատուին, որ է Եւգրացի Պ. Կ. Պոմինեան, եւ որ կը դասախօսէ Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն եւայլն տեղացի օգնականով մը։ Կերակուրնին գիւղացւոց կողմանէ կը հայթայթուին վարժապետաց։ 23 աշակերտք կան գիշերօթիկ եւ ցերեկօթիկ։ Ինչպէս ըսինք, Պատրիարքական կոնդակն չի տրուեցաւ եւ փոխանակ նորա Ղեւոնդ սրբազան պաշտօնական նամակներ տուաւ առ առաջնորդս՝ վերջերս։ Մնացական էֆ. Շիշմանեան այժմ մեր Հայաստանի Հայոց առատաձեռնութեան դիմած է. այս կատարելագոյն եւ միակ միջոց է դա։

Նախ և առաջ երկու խօսք ա-զեմ յիշեալ ներկայացման մասին։ Ներկայացում տուողները Հայ ուսանողաց մէկ մասն էին միայն, իսկ միւսք պարզ հանդիսատես էին։ Թատրոնն էր բոլոր պատրաստութեամբք և յարմարութեամբ, յորոց մին է ելեքտրական լուսաւորութիւն — դասլիճնեբում մեծ դունդերով սպիտակ լոյս սփռող և միւս տեղերում պզտիկ և 1 1/2 մատնաչափ ձուաձեւ ապակիներով կարմրագոյն կամ դեղնագոյն լոյս սփռող կանթեղներ — (եթէ կարելի է ըսելու կանթեղ անուանել), Պ. Բօրչ գրեթէ ձրի էր տուած ուսանողաց։ Բօրչ Ռուս երիտասարդ է, Լազարեան Շեմբանի վարեմի աշակերտ և համալսարանի իրաւագիտութեան մասնագէտ, որ այժմ բացառապէս թատերական գործերով է զբաղած։ Նա վարձեց այդ տունը, բեմի յարմարցրաւ և աշունքէն ի վեր Ռուսերէն ներկայացումներ տալով ժողովրդի համակրութիւնը վայելեց իրաւամբ։ Ահա Պ. Բօրչի թատրոնում եղաւ ուսանողաց ներկայացումը։

Կատարելագոյն յարգելով մասնակցող օրիորդաց և ուսանողաց ջանք ու նպատակը, ես չեմ կարող սակայն քանի մը նկատողութիւններ չանել։ Ներկայացումը, կը կրկնեմ, մասնաւոր յաջողութիւն միայն ունեցաւ՝ առանց ի հարկէ որ և է տպաւորութիւն թողնելու Հայ հանդիսականաց վերայ։ Ի՞նչ է թատրոն՝ եթէ հանդիսականի մտքում չի զարթեցներ փառաւոր կամ սգաւոր սրբազան յիշատակներ ու խորհրդածութիւններ, չի արծարծեր անհուն սէր առ հայրենիս և բարոյական, չմղեր դիւցազնական յանձնուիրութիւն, տանել չտար մարդոց մոլութիւններն. իմ համոզմամբ՝ ոչինչ և անպէտք է այդ յատկութիւններից զուրկ թատրոնը, և «խաթարալան ու էս էլ քի մօցիքլութիւն» թատերգութիւնները գոցանէ և ոչ մին չունին. իրաւ նշոյլներ կան, և դերընական զօրութիւն պիտի ունենան դերասանք որ կարողանան նոցա մէջ ակնարկեալ մոլութիւնները տանել տալ ըստ բաւականին։ Սակայն կը խոստովանիմ որ խստութեամբ դատելի այդ կատակերգութիւնները. ուստի դերասաններուն կ'անցնիմ։

(Ինչպէս յայտնի է, «Խաթարալայի» նիւթն է. հարուստ վաճառական Զամբախով–դերակատար Ա. Միրզոյեանց—մի տգեղ աղջիկ ունի զոր երիտասարդ Մասխեանցին զօռով ամուսնացնել կը ջանայ. Մասխեանց (դերակատար Ստեփանեանց) պատահմամբ տեսած և հաւնած է խայտու կինը, որ Զամբախովի տունն է մտած. Մասխեանց կարծած է թէ այդ կինն օրիորդ է և ամուսնութիւն երազում։ Այս տեղ պատահում է նմա այն կնոջ ամուսինը, Զամբախովի ազգական Խային, որ ճանաչում է իւր վաղեմի ծանօթ երիտասարդը։ Խայի կարծելով թէ երիտասարդը Զամբախովի աղջկան է հաւնած, իսկոյն յղանում է իւր ազգականի տգեղ աղջիկն այդ սիրուն երիտասարդին ամուսնացնելու միտքն և յայտնում է նմա։ Ահա չորս արարուած տեւում է համոզանք և խաբէական միջոցներ երիտասարդն որսալու համար, և վերջում երիտասարդը գալիս է իւր նշանածը տեսնելու։ Մեծ է լինում զարմանքն, երբ սիրուն օրիորդի տեղ տգեղ աղջիկ է գտնում փարթամաբար հագնուած։ Ի հարկէ նա կամենում է փախչիլ, բայց Զամբախով և Խայի արգելում են, և երբ Խայի իւր կինը թեւէն բռնած ներս է բերում, երիտասարդը զմայլմամբ բացագանչում է թէ ահա սա է իւր սիրածը և այլն։ Աղջկայ դերը կատարեց օրիորդ Ալամազով, և կնոջ դերը՝ օրիորդ Խաչատրեանց. Զամբախովի դերը կատարեց Միրզոյեանց, Խայինը՝ Թայիրեանց, Մասխեանցինը՝ Ստեփանեանց, ծառայինը խանդեանց։

Առ հասարակ կարելի է ասել թէ դերերը չգիտէին և մանաւանդ խօսել չգիտէին։ Առաջին արարուածը շատ շուտ անցաւ. ոչ խօսակցութիւն, ոչ օրիորդաց վայելուչ նազելի շարժմունք և ոչ խաղ կար. կարծես թէ լաւ չսերտած դաս էր որ ասում էին. բոլոր գրեթէ բառերն կուլ տալով և ծռմռելով. ձայն չէր լսւում. վերջին արարուածներում բաւականին մինչեւ իսկ շատ լաւ խաղաց Պ. Միրզոյեանց. ինչպէս համոզուեցայ, յարգելի պարոնը կատարելապէս ուսումնասիրած էր իւր դերը և լաւ կատարեց. մի միայն նկատողութիւն որ թերեւս աւելորդ է, կանեմ, այն է որ նա միշտ ցած էր նայում. իմ համոզմամբ շատ աւելի լաւ կը լինէր եթէ հանդիսականաց նայէր երբեմն։ Բաւական լաւ կատարեց Խայու դերը Պ. Թայիրեանց, նմանապէս վատ չէր ծառան — Պ. Խանդեանց. իսկ Պ. Ստեփանեանց անտանելի էր բոլորովին. ոչ դերը գիտէր, ոչ բառերը ուղիղ արտասանել, ոչ շարժմունք, ոչ քալել, միով բանիւ ոչինչ, գիտէր։ Բայց յայտնի բերանը բացած ժամանակ բառեր չէին ելներ, և միշտ աչքերը փակած էր խօսում կամ խօսել կարծում— երեւի բուռն զգացմունք արտայայտելու համար։

(Շարունակելի)

ԸՆԴ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

Վսեմափայլ Պ. Մարբի տը Նօայլի

ԳԵՍՊԱՆ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Դիւանակալաւոր եւ Անդիրանակ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՅՈՑ

(ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ, ԴՊՐՈՑԱՍԻՐԱՑ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ եւ ԿԻԼԻԿԵԱՆ)

Հինգշ. Փետր. 17/1 Մարս, 1883, Երեկոյեան ժամը 3½ ին

Ի ԹԱՏՐՈՆ ՎԷՐՏԻ, ԲԵՐԱ

Մուտք, մէկ Օսմ. ոսկի

ԱՆԴԱՄՔ ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՑԱՆՁՆԱԽՄԲԻՆ

—o—

Մեծ Տըվօ. Է., Տնօրէն Օսմ. Կայս. Պանքային — Նախագահ
Վսեմ. Նուբեան Յովհաննէս էֆ. — Դեր–Նախագահ
Մեծ. Եսաեան Մկրտիչ էֆ. — Գանձապետ
» Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆ. — Քարտուղար

Տեարք

Մեծ. Ազարեան Յովէֆ
» Ալթունտիւրրի Առաքել
» Ալանեան Գէորգ
» Ապտուլլահ Վիչէն
» Գարամանեան Կարապետ
» Թորոսեան Յովհաննէս էֆ.
» Թրօթրը Հ. Զին. կցորդ Անգլ. Դեսպանատան
» Լըմուան Լէոն Տնօրէն «Քրէտի Լիոնէ» Պանքային
Վսեմ. Խուսարեան Կարապետ էֆ.
Մեծ. Կիւրպէնկեան Պատրիկ
» Կիւմիւշկերտան Գրիգոր
» Հաճեան Անտոն
» Հալաճեան Բարսեղ
Վսեմ. Մաքսուտեան Սեպուհ էֆ.

Տեարք

Մեծ. Յովակիմեան Գառնիկ
» Նորատունկեան Յարութիւն
» Շահպազ Մաքսուտ
» Շամտանճեան Գրիգոր
» Ուիլիէքբը Էտ. Տնօրէն «Էքսբրէս» լրագրոյ
Վսեմ. Զայեան Իլիաս էֆ.
Մեծ. Սամանճի Գէորգ
Վսեմ. Սերվիչէն էֆ.
Մեծ. Սթանպուլեան Յովակիմ
» Տատեան Տիրան պէյ
» Տոմանժէ, Թղթակից Փարիզու «Թան» լրագրոյ
» Օպարէ, Նախագահ Օսմ. Ընդհ. Պարտուց Յանձնաժողովոյ։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

ՏԵՏՐ Բ.

Բովանդակութիւն.—Արտասուք (Սպարթալեանի եւ Քեսեթիպեանի մահուան առթիւ խորհրդածութիւն).—Առ Բարձրաշնորհ Տ. Ներսէս Վարժապետեան, Հայոց Պատրիարք. — Առ մեծ վտրանգին. — Գրական իմաստասիրութիւն. —Ժամանակակից պատմութիւն։

Գին տետրին 2 դահեկան

Կը վաճառուի Պոլիս՝ Ջրավաճառ Պողոս աղայի Ջրատունը, Զմիւռնիա՝ Վրոյրի դրատունը, Բերա՝ Վայսի գրատունը։ Բաժանորդագրութեան տեղին է Արամեան գրատունը, Զատմագճրար։

Ա. ԶԴ

Մայրաքաղաքիս և գաւառաց ազգային վարժարանաց մէջ դասատիարակութեան բարձր պաշտօններ վարած և գրական ծառայութեամբք հանրածանօթ վկայեալ և հմուտ դաստիարակ մը պատրաստ է գաւառաց մէջ տնօրէն դասատուութիւն ստանձնել և կամ մայրաքաղաքիս Ազգային վարժարանաց մէջ այցելութեամբ Հայերէն և Ֆրանսերէն լեզուաց և պատմութեան բարձրագոյն կարգաց դասախօսել։

Տեղեկութիւնք լրագրոյս Խմբագրութենէն կ'ստացուին։

ԻԼԱՆԸ ԲԼՈՒՄԻ

Թիճարէթլէ մէշղուլ պուլուանլարա միթաալիք քէֆալէթի վէ թաահիւանամէլերտէ էսամիի մուհարրեր քիւֆէլանըն էվվէլ էմիրտէ Տերսաատէթի թիճարէթի օտասընճա թաատրգի տերէճէյի սերվէթի վէ իթիպարլէրիլէ ահքեամը ումմիյէսինին պատէհու մուգավէլաթի մուհարրիրլերինճէ թաատրգի իրատէյի սենիէյի ճէնապը Բատիշահի իգթիդայի ալիսիտէն պուլունմուշ վէ մեգբիւր օտաճա թաատրգ մուգապիլինտէ ալընճաճագ խարճլարընը թարիֆէսի պէրվէճէսի զեյր կէօսթէրիլմիշ օլմաղլա, ումուրը թիճարէթլէ մէշղուլ պուլուանլարընն մալիւմլերի օրմագ իւզրէ իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գըլընը։

8 Շուպաթ 1883

———

Թիճարէթլէ մէշղուլ պուլուանլարա միթաալիք քէֆալէթի վէ թաահիւանամէլերտէ մուհարրեր քիւֆէլանըն տերէճէյի սերվէթի վէ իթիպարլէրինին թաատրգինէ մուգապիլ Տերսաատէթի թիճարէթի օտասընտան իսթիֆաը լաղըմ կէլէն խարճըն թարիֆաը տըր։

Մէպլաղը քէֆալէթի

Ղրուշ	Ղրուշ թարիֆէ	Բէնճ Ֆասլէ
100	1500	5
1501	2500	7 1/2
2501	5000	10
5001	10000	12 1/2
10001	2 000	15
20001	30000	20
30001	40000	25
40001	50000	30
50001	75000	35
75001	100000	40

Եւզ պին ղրշըն ֆէվգինտէ օլան մէպալիղ իչիւն պէհէր օն պին

ԶՄՇԿԱԾԱԳ

Մայրաքաղաքս գտնուող քանի մը պատուաւոր Զմշկածագցի ազգայինք հետեւեալ նամակն ուղղած են մեզ ի հրատարակութիւն.

. . . . Տէր,

Պատուական լրագրդ 3400 թիւ թերթին մէջ, Զմշկածագէն մի քանի ստորագրութեամբ նամակ մը հրատարակուած էր, որով Զմշկածագի գաւառն վերայ մի փոքրիկ տեսութիւն եւ Առաջնորդական Տեղապահին ի Զմշկածագ ժամանելն գրելէն զկնի, կ'անցնի ընտրական գործողութիւնը նկարագրել եւ Աւետիս էֆէնտի Ախիկեան զանազան դարձուածոց պարագրելս եւ աղդին վնասակար մի անձ կը ներկայէ։

Մենք մեր հայրենեաց յառաջադիմութեան փափաքող եւ մեր գաւառին վիճակին վրայ ի մօտոյ տեղեկութիւն ունեցող անձինքս, պարտ անձին կը համարինք ըսել թէ՝ մենք նամակագիր պատուարժան ազգայնոց համամիտ չենք Ախիկեան էֆէնտիի խնդրոյն պատճառաւ, զի բազում տարիներէ ի վեր, մենք մեր հայրենեաց մէջ Ախիկեան էֆէնտին ճանչելով, խղճի մտօք կարող ենք բացարձակապէս ըսել թէ՝ Ախիկեան Աւետիս էֆէնտի աչխատասէր եւ գործունեայ մարդն եղած է Զմշկածագի գաւառին համար, եւ թէ զանազան պարագայներու մէջ բարձր պաշտօններ վարած է եւ կը վարէ ցարդ. որպէս երբեմն Ալի Շեֆիզ պէյի օրով, երբ Քարբերդի գաւառին Գոմիսէր կարգուած էր նոյն ժամայն Գոզանի մէջ քաղաքիս միակ Հայ արժանաւորն Ախիկեան էֆէնտի մասնաժողովոյ անդամ կարգուած էր եւ իւր պաշտօնն արժանապէս կատարած. այժմ եւս Գոզանի Վալի Վսեմ. Ֆիքրի փաշային օրով, որուն արդարասիրութիւնն ու գործունէութիւնն ամենուն ծանօթ է եւ որ զանազան բարեօրգումներ ըրաւ գաւառիս մէջ ալ, Խարբէի ժողովոյ անդամ է։

Նամակագիր պատուարժան ազգայինք կը գրեն թէ, հոգելոյս Պօղոս Պատրիարքի օրով հրամանագիր գացած է որ Ախիկեան էֆ. այլ եւս Ազգ. եւ կառավարութեան պաշտօններու չի գործածուի. սոյն օրինակ հրամանագիր մը թէեւ գացած լինիլը չենք յիշեր, բայց ասով հանդերձ Ախիկեան էֆէնտի ասկէ 7–8 տարի առաջ ժողովրդէն իբր արժանաւոր մի անձ Գաւառական ժողովոյ անդամ եւ ատենապետ կ'ընտրուի եւ Պատրիարքարանն ալ կը վաւերացնէ նորա պաշտօնն, որ մինչեւ ցլրումն կը վարէր սոյն փափուկ պաշտօն, որով եթէ Պօղոս Պատրիարքի օրով Ազգ. գործերէ հեռի մնալու հրաման ալ եղած լինէր, նոյն հրամանն արդէն ժողովուրդն իր ձեռամբ ոչնչացուցած է. ուրեմն աւելորդ էր սոյն հրամանագիրն յառաջ բերել Ախիկեան էֆէնտի արատաւորելու համար։

Գալով ընտրական գործողութեան պատճառաւ եղած յուզման, մենք հաճութեամբ չենք տեսներ զայն. կերեւի թէ ասի նախանշան մ'է ապագայ խռովութեանց եւ յուզմանց։

Ուրիշ գաւառներու մէջ ալ սոյն օրինակ յուզումներ պատահած են, անփորձ մարդիկ փորձառու եւ օգտակար մարդոց դէմ ցոյցեր բրած են, եւ եթէ ժամանակ մը յաջողած ալ են, սակայն չեն կրցած դիմանալ եւ զղջացած են յետոյ, միայն եղած խռովութեան հետքը մնացած լինելով, երկրին կամ գաւառին վնաս հասած է, անտարակոյս սոյն տխուր արդիւնքը պիտի ունենայ նաեւ Զմշկածագի գաւառն ալ։

Ուստի կը փափաքինք որ մեր պատուարժան հայրենակիցք Ախիկեան էֆ ի նման փորձառու եւ օգտակար անձինքն ազգային գործոց առաջնորդ ընելով, երկրին բարիքը հոգան։

Առաջնորդական Տեղապահ Արժ. Պաղճեան Բարթողիմէոս հայրէն ալ կը խնդրենք, որ մեր սոյն դիտողութիւնն ուշադրութեան առնելով, ապագային մէջ իւր անունն անիծից նիւթ ընելու տեղի չի տայ։

Կը յուսանք որ Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայրն եւ Վարչութեան բարեխնամ անդամք, մեր սոյն դիտողութեան համաձայն թոյլ չեն տար որ Զմշկածագի գաւառն ալ տակն ու վրայ լինի ուրիշ գաւառներու նման, որք անվերջանալի խռովութեանց թատր դարձած են։

Մնամք . . . .

Արդարասէր Զմշկածագցիք
(Պորտրէրոնիէ)

9 փետր. 1883
Կ. Պոլիս

ՊԱՇՏՕՆԿԱՆ ԱԶԴ

Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնս պարտ անձին կը համարի ներկայիս ծանուցանել մայրաքաղաքիս Պատ. Թաղ. Խորհրդոց և գաւառաց Գեր. Առաջնորդաց թէ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի հաստատութիւնն որ հիմնուած է միայն 450 պատսպարեալ ընդունելու համար, այժմ անդ պատսպարելոց թիւը 650ի հասած ըլլալով, բնականաբար տեղ չունի ծեր, անկար, ուսանող և այլ անձինք ընդունելու, բացի հիւանդներէ, որք ի հարկէ պիտի պատսպարուին։

Հոգաբարձութիւնս հարկ կը համարի ներկայ պաշտօնական ծանուցմամբ յայտ առնել զայս ի գիտութիւն համայն պաշտօնական մարմնոց և ազգայնոց։

Ի գիտմաց Հիւ. Հոգաբարձութեան
Ատենադպիր — Ատենապետ
Տէր. Կիւրէղեան — Մեր. Յակոբեան
7 փետր. 1883

ԽՄԲԱԳԻՐ–ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻԹԻՃԵԱՆ

ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԸՍՏ ՕԼԷՆՏՕՐՖԻ

—o—

Ա. Մ. Գաբաքչեան

———

Կեդրոնատեղին է Մ. Յ. Փափազեանի կազմատունը Յակոբեան խան վերի յարկ թիւ 15, եւ Ուղուն չարշի Գիլիտ խանի կարգ թիւ 370. Գրատուն Գաւառական. Ս. Յ. Փափազեանի վաճառատունը։

Ի գին 15 դահեկան

La publicité de l'etranger est exclusivement remise à l'Eastern Agency, Constantinople Karaekuy Déirmen Han

զուրուչա երկրամի փարա զամիր օ-լունուր։

Մէկպլաղը մուսլէէն օրմանան քէֆալէթնամէլերին թասդիքինտէն մագթուէն երկրամի զուրուշ ախզ օլունճագ տրը։

ԱԶԴ

Կարապետ Գալֆաեան եւ Յակոբ Պէրպէրեան պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ վաճառատանց եւ խանութներու համար տեսակ տեսակ գեղեցիկ գրերով թապլոներ շինելու, ապակիի վրայ վաճառատանց անունները գրելու, տուներ ներկելու եւ պատերու վրայ գեղեցիկ եւ ընտիր նկարներ յօրինելու, տուսախի (չիմչիր), քարի եւ պղինձի վրայ ամէն տեսակ փորագրութիւններ ընելու պատրաստ են զոհացուցիչ գիներով։

Փափաքողք պէտք է դիմեն Կ. Պոլիս Բարմաք-Գաբու, Մագասճիներու մէջ 22 թիւ խանութը։

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսէլիայէ Ի Բուենոս-Այրէս կանոնաւոր բանող

Մեկնումի Մարսիլիայէն ամեն տասն, եւ հինգ օրն անգամ մը չորեքշաբթի օրերը։

Ուղղակի Ի Բուենոս-Այրէս

Ցառաջիկայ ուղեւորութիւնն ի Բոմբի, հանդիպելով ի Տրապիզոն եւ ի Պաթում պիտի կատարուի Աբդին չոգենաւով, որ փետր. 2/14 ին Մարսիլիայէն եւ փետր. 9/21 ին ալ Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Վ.Օ.Ի։

Նաւողէնքի, ուղեւորութեան եւ այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԼՈՐԱՆ ԲԸՊՈՒԼ

Մոմհանէ փողոց, թիւ 114

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլ, Մէնչեսթրէ եւ Օրեսայի դէմ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒԻ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ա.յ Սոֆիա	3,000	
Աբարայ	2,500	Ռոմբրա
Աբերտէ	2,500	Քրուիքշանք
Լոխոնիա	2,500	Ուիլքս
Մասեդոնիա	3,500	Մարշ
Ռոմելիա	2,800	Ֆոմբրճիլ

Այս չոգենաւք կին գոմբոդներ ալ ունին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու եւ Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն եւ հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻՎԷՐՊՈՒԼԻ Ի ՄԷՆՉԷՍԹԷՐ Ի ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբոս	4,200	Ուլիբիս	3,000
Ֆորս	4,000	Նեբիս	3.000
Օսմանլի	4,000	Բիբա	3,000
Սեւաստոպոլ	3,250	Իլլա	2,600
Թէպլ	3,250	Ադրանդիզ	1,700
Մակոնա	3,250	Լոբիս	800
Նէրա	3,250	Օլինդա	800
Մարեմիս	3,250	Սէնէլ	750

Օլիբիս չոգենաւը, նաւապետ Բոյ, Լիվերբուլէն պիտի հանի դէպ ի 20 ներկայ ամսոյս։

Վերոյիշեալ չոգենաւք չքեղապէս յարդարուած են ճանապարհներու համար։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈՒ եւ ԸՆԿ.
Գործակատար

Մէյտանլըգ սոգադ, Պոլիս

կամ առ Պ. ՆԷՎԻՏՇԼ Է. ՄԱԼԹԱՍ
թիւ 1 եւ 3, Նարլեան խան,
Վոյվոտա փողոց, Գալաթա.

Ցնօրէնութիւն, Լիվերբուլ,
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սթրիդ, Լիվերբուլ.

Գործակալներ

Ալեքսանդրիա	Ռ. Ճ. Մոս եւ ընկ.
Պէրութ	Ց. Բաթթարաքի
Կ. Պոլիս	Ց. Վ. Ուիթոլ եւ ընկ.
Դարդանէլ	Ֆրանք Քալվէրթ
Ճիպրալթար	Սմիթ, Իսոս եւ ընկ.
Մալթա	Սմիթ եւ ընկ.
Խաքէնտերուն	Լէվի, Ֆրանք եւ ընկ.
Զմիւռնիա	Պ. Ք. Ուիթոլ եւ ընկ.
Շիրա	Ն. Ք. Բէզրոքուլոյ

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ուր ամբոյ տանի մ'անգամ կը բանին Լիվերբուլ Ի Մէնչեսթրէ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալիա	3,000
Ադրիա	3,000	Մորատոս	2,500
Ալբերտ	3,000	Նանրի	2,500
Պոքնիա	4,600	Բավարիա	5,000
Պոմերանիա	3,800	Բարմեն	3.200
Պալեստ	2,500	Բալթիք	3,000
Պրինց Գոնթ	1,200	Սերվիա	7,800
Սեկսոնիա	5,000	Սէրեա	4,600
Քարթանիա	4,700	Սարպեդոն	3,000
Շերբուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէվերտա	2,500	Սէրոն	3,000
Կոլնիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտրա	2,500	Թրինիդատ	2,500
Մարմարա	3,000		

Շերբուրկ չոգենաւը, նաւապետ Ճոնս, Լիվերբուլէն կը սպասուի դէպ ի 22 ամսոյս։

Սորագրեալս արտօնութիւն ունի ճանապարհ եւ վաճառք ընդունիլ Նիւ Եորքի եւ Պոսդընի, ինչպէս նաեւ Միացեալ-Նահանգաց ուրիշ կողմերուն համար՝ օրինաւոր սակագներով։

Դիմել առ
ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ, Գործակատար.
թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան
Գալաթիա։

Ցնօրէնք ընկերութեան
ՊՐԻՆՍ ԵՒ ՄԱՔԻՎԸՐ
1, Ռըմֆորտ Սթ. Լիվերբուլ։

ՖՐԷՏ, ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ուր կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերբուլ Ի Արեւելեան Գիներ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճիրիան	2,500	Ֆալքիրք	3,700
Ալլատաս	2,500	Ֆլոմինկ	3,700
Անդալուզիան	2,500	Ֆլովան	3,700
Արինեան	2,500	Իպէրիան	5,500
Աբասիան	3,700	Իւլիրիան	5,500
Պավարիան	6,000	Իսպրիան	5,500
Պուլկարիան	6,000	Լեսպան	2,200
Քասթիլիան	800	Լեկոնիան	2,500
Սայրենեան	2,000	Լեսպոն	800
Տորս	700	Օբրիոյ	700
Էշիբէզէն	3,700	Բերոնա	3,800
Ֆոսֆան	3,700	Վալենսիան	6,800
Ֆոլերինեան	3,700	Վիրջինեան	6,800

Անդալուզիան չոգենաւը Լիվերբուլէն ամսոյս 19ին մայրաքաղաքս հասաւ եւ պիտի մեկնի յառաջիկայ շաբթու ըզմիւռնիա հանդիպելով Լիվերբուլ երթալու համար։

Շաբաթական չոգենաւներու նոր գիծ մը հաստատեցաւ Լիվերբուլի եւ Պոսդընի միջեւ, եւ սորագրեալս հեզուկէ զատ ուրիշ վաճառք կ'ընդունի օրինաւոր սակագներով։

Ուղեւորներու համար ամեն տիպ կ'ընդունի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միսէֆ խան, Գալաթիա

Նաւատերաք, Պարոնայք Ֆրէտ, Էյլանտ եւ ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս՝ Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Գիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման եւ ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ եւ ընկ.

ԱՃԵՐԻ ՎԻԿՕՐԸ

Եզական դարման է հերաց ամեն տեսակ դժուարութեանց և սոյն պատակին հարմարծախուծ ուշ բազադրու. Միւններէ առաւել գոհ կընէ գործածողները։

Մանաւանդ իգականներուն գործածութեանը համար անհրաժեշտ է այս, քանզի՝ կառաւացնէ ու մեռաքսանման փայլուն և կակուղ կընէ գլխու կարծը մազը։ Որև է պատճառաւ գունաթափ եղածը անվրէպ իր նախկին գոյնին կը վերադարձնէ. անյլնէ եթէ արմատը փճացած չէ (քանզի բնութեան մէջ ոչինչ կա հաստատ մազը կը վերահաստատէ։ Դափաձին տեղ նոր մազ կը բուսրող է մազ բուսցնել երբ արմատը փտած է), գլխուն ճերմակ թելերը շուտով կանհետացնէ։ Միով բանիւ բնական ու փայլուն մազի առաւուր թեամբ գլխոյն զարդարուելովը գործածողը խիստ վայելչադէմ կերպարանք մը կստանայ։ Մարքաքաղաքիս մէջ և այլ տեղեր բազմաթիւ գործածողք այսպէս կը վկայեն։ Անուշահոտ յուր մ'է, չիչը կանանց թուղթի մէջ ամփոփեալ է։ դեղավաճառք և այլ շատեր կը ծախեն։ Այերի Վիկօրը հարցնել պէտք է։ Գլխաւոր տեղին է Մինասեանի Ամերիկեան վաճառատունը ի Զալաթիա Կոստանդնուպօլսոյ։

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE
Insurance company

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

Լոնդոնի Ի Էտինպուրկի ապահովութեան ընկերութիւն Անդամ Լէր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	2,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ	500,000
Պահեստի դրամ հըրդեհի ճիւղէն գոյացեալ	1,218,495–1,718,495
1881ին զուտ հասոյթը	1,024,460

NORTHERN
Assurance company

ՆՕՐԹՀԸՐՆ

Լոնդոնի Ի Էդինպուրկի ապահովութեան ընկերութիւն Անդամ Լէր.

Բաժանորդագրեալ դրամագլուխ	3,000,000
Վճարեալ դրամագլուխ	150,000
Պահեստի դրամ հըրդեհի ճիւղէն գոյացեալ	380,000–530,000
Զուտ հասոյթ 1878ի	351,000

Սորագրեալք իրենց բազմաթիւ յաճախորդաց և այս քաղաքիս ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն թէ իրենք վերոյիշեալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակատար ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ դիւրութիւններ կը մատուցանեն։

Ապահովութեանց կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց մէջ հաւասարական բաժանումէ մը, և այսպէս ապահովութեան և դիւրութեան աւելնալովը՝ Ընկերութիւնս աւելի կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բրնողներու ինքզինք ներկայացնել։

Գրեթէ ամեն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնան ընդունուիլ, ինչպէս Բերայի, Գալաթիոյ և Պօլսոյ մէջ, նոյնպէս մօտակայ քաղաքները, գիւղերն ի գաւառները։

MARITIME
Insurance Cie limited of Liverpool
Capital Lt. 500,000
ՄԱՐԻԹԱՅՄ
Մովոյի ապահովութեան ընկերութիւն
Դրամագլուխ 500,000 Անգլ. լիրա

Սորագրեալք, չոգենաւերը, առագաստանաւերն և անոնց մէջի վաճառքներն ու կարասիները խիստ օգտակար պայմաններով ապահովելու իշխանութիւն ստացած են ընկերութեան կողմէ։

Գիներուն և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզողք պէտք է դիմեն Զալաթիա Քօմիսիոն խանի անկիւնը՝ երկաթէ կամուրջին վրայ նայող սենեակն առ և Ցնօրէն ամեն գործառնութեանց

Գործակատարն յիշեալ Ընկերութեանց

ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ — ՃՕՀՆ ԲԸՊՈՒԼ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. եւ Հ. ՔԻԻՉԻՒՔԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան և դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլանիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց և բոլոր հասարակութեան։ Այս անգամ, մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դեղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Եէնի-ճամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ՝ նոյնպէս Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարք» անուամբ դեղարան և մթերանոց (տէբօպիթօ) մըն ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Դերմանիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու դանազան դեղերը, մեծ խնամով շինուած, և ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին և ժամանոյ գնով կը ծախուին։ Ասոնցմէ զատ, ամեն ատեն գործածուած դանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ, քոնեաք և ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին, ինչպէս նաև ամեն տեսակ գործիքներ։ Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով, ժամանոյ գնով և մեծ խնամով կը պատրաստուին։ Ասոնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն։

Դարձեալ հռչակաւոր բժիշկ Մեծ. Յոգթ. Արապեանն ալ որ իւր ճարտարութեամբը շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղած է, երկուշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը ժամը 6—8 մեր դեղարանը պիտի գտնուի։

Յոգթ. Եդուարդ Կ. Իսթիւճեան էֆ. եւ ամեն օր ժամը 6—10 մեր դեղարանը կը գտնուի և կիրակի օրերը ժամ 5—8 ձրի կը նայի հիւանդաց։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ — ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

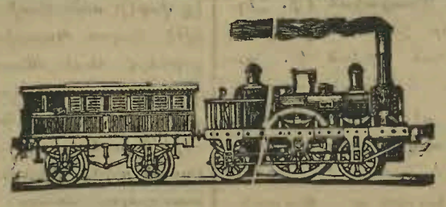

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻԻՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Մկսեալ 7 Նոյեմ. (Ն. Տ.) 1882, մինչեւ յետոյ յանձնարարութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻԻՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40
	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ																			
	Առաւօտ										Իրիկուն									
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս . . . . . Երթ	6 41	7 15	7 44	8 16	8 47	9 13	10 10	10 35	11	12	12 30	1 47	2 18	2 55	3 25	3 55	4 25	4 58	5 29	6 1
Գում-գարու	6 52	7 27	7 55	8 27	8 58	9 24	10 21	10 46	11 11	12 11	12 40	1 58	2 29	3 5	3 36	4 6	4 36	5 9	5 40	6 12
Եէնի-գարու	6 56		7 59			9 28	10 26	10 51	11 15	12 16	12 44	2 2	2 34	3 9	3 41	4 10	4 41	5 14	5 45	6 17
Սամաթիա	7 2		8 5			9 34	10 33	10 58	11 21	12 23	12 50	2 8	2 40	3 15	3 48	4 16	4 48	5 20	5 52	6 24
Եէտի-գուլէ	7 8	7 41	8 11	8 35	9 8	9 37	10 39	11 2	11 27	12 27	12 54	2 12	2 46	3 19	3 54	4 20	4 54	5 24	5 58	6 30
Մաքրիգիւղ	7 20	8	8 24		9 22		10 53		11 41				2 58		4 8		5 8		6 12	6 42
Այ-Սիմէֆանոս		8 14	8 35		9 33		11 4		11 54						4 19		5 19		6 25	
Քիւչիւք-Չէքմէճէ . . . . Ժամանում		8 25							12 3										6 34	

ՔԻԻՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1
	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ																			
	Առաւօտ									Իրիկուն										
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք-Չէքմէճէ . . . . . Երթ			7 34									1 35							6 38	
Այ-Սիմէֆանոս			7 45		8 42		9 43		11 27			1 46					4 28		5 30	6 51
Մաքրիգիւղ	6 55	7 26	7 58		8 55		9 56		11 40			1 59		3 6			4 41		5 43	7 5
Եէտի-գուլէ	7 9	7 40	8 12	8 42	9 9	9 43	10 10	11 26	11 54	1 1	1 40	2 13	2 49	3 20	3 52	4 27	4 55	5 31	5 57	7 26
Սամաթիա	7 14	7 45	8 17	8 46	9 14	9 47		11 31	11 59	1 6	1 45	2 17	2 53	3 24	3 56		4 59		6 2	
Եէնի-գարու	7 21	7 51	8 23	8 52	9 20	9 53		11 37	12 5	1 13	1 52	2 23	2 59	3 30	4 2		5 5		6 8	
Գում-գարու	7 26	7 56	8 28	8 57	9 25	9 58	10 20	11 42	12 10	1 18	1 57	2 28	3 4	3 35	4 7	4 37	5 10	5 41	6 13	7 40
Կ. Պոլիս	7 35	8 5	8 37	9 6	9 34	10 7	10 29	11 51	12 19	1 27	2 6	2 37	3 13	3 44	4 16	4 46	5 19	5 50	6 22	7 53

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՓՈՒՍԱ

Ղալաթիա 10 փետր.

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
(Օսմ. ոսկին 100 ղրուշի հաշուով)

Լոնտրա 3 ամիս, զրաւ 110 3/4 առ Անգլ. լիրա	
Փարիզ 3 » Ֆր. 22,70 առ Օսմ. լիրա	
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ	
Օսմ. Քոնս. գոցուածքաւ (գ. կ.)	13,6
բացուածքաւ	13,6
կէս օրին	13,7
Եգիպտ. միաց. բաց. ոսկի	80,10
Անգլ. լիրա	
Օսմանէթ ֆէնէրալ 6 0/0	5, 8
» Օթոման	4, 5
Կ. Պոլսոյ Պանքան	8,10
Քրէտի ֆէնէրալ 6 0/0 Օսմ. լիրա	6, 8
Փոխ. 1865 (Մութոն) 6 0/0 Ֆր.	
» 1865 » 6 0/0	71,
» 1869 (Բինար) 6 0/0	63,
» 1872 (Պոն ատիւ Թրէզոր)	22,50
» 1873 (Բինար) 6 0/0	58,
Ռումէլիի երկաթուղի	55,
Լաւրիոն (գ. կ.)	165,
Թրամուայ Օսմ. լիրա	345,
Ոգեթուղթեան »	970
Լեվանտինկ	25
Ռիբար —	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

(Օսմ. ոսկին 100 դրշէն) Ղրշ.

Անգլիական ոսկի	110 20
Ֆրանսական »	88 3
Նոր	90 15
Դրեմիկ	51 25
Փատատան թուղթ (գաբիթ)	910
» արծաթ (նոր)	91 6
Մէնիտիէի տարբերութիւն	108 10
Վենցոց	104 5
Լինգոց	104
Մէքսիկա	102

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՓՈՒՍԱ

Լոնտրա 21 փետր.

Անգլ. Քոնս.	102 1/2
Օսմ. »	12
Փոխ. 1865	14 1/2
» 1869	13
» 1871	74 1/4
» 1872	23 1/2
» 1873	11 7/8
» 1877	86 1/2
Պանք Օթոման	19 1/4
Ռուս. փոխ. 73ի	84 3/4
Եգիպտ. միացեալ	71 7/8
» արտօնաւոր	94 7/8
Տայրա Սանիէ	72 1/4
Փոխ. Ռօչիլտ	100 1/2
Փոխանակագիր Փարիզի վրայ	

Փարիզ 21 փետր

Գաղդ. Քոնս. 5 0/0	115·35
» » 3 0/0	80,22
Օսմ. Քոնս.	12·5
Փոխ. 1865 Ֆր.	—
» 1869	63
» 1873	59
Օսմ. Երկաթուղի	54,87
Պանք Օթոման գ. կ.	737,50
Քրէտի Լիոնէ գ. կ.	560·30
Ռուս. փոխ. 5 0/0 (1877)	90,25
» » Աղեքսան	—
Իտալ. Քոնս.	88,25
Եգիպտ. միացեալ	363·75
Փոխանակագիր Լոնտ. վրայ	25,24

Վիէննա 21 փետր.

Փոխ. Լոնտրայի վրայ	120,
Ռումէլիի երկաթուղի	26,

ԿԷՍ ՕՐ 6,12